

Naše
NOVINE
GLASILO OBČINE KUZMA

DECEMBER 2019

LETNIK XIX

ŠTEVILKA 48

SREČNO 2020

05

**POMEMBNEJŠE
INVESTICIJE IN
PROJEKTI V LETU
2019**

09

**20. OBČINSKI
PRAZNIK**

32

**DAN ODPRTIH
VRAT – DAN
ZDRAVE ŠOLE,
11. 5. 2019**

Spoštovane in spoštovani bralci,

koledarsko leto 2019 se počasi, a vztrajno izteka. Pogledi v preteklost nam vsem služijo kot bogat vir izkušenj, ki jih bomo še kako potrebovali za naše delo v prihodnje. Dejstvo je, da se za nazaj, žal, ne more spremeniti več ničesar. Lahko pa nas napake iz preteklosti, kot izkušnje, opozarjajo na delo v prihodnje. Prav je, da najprej začne vsak pri sebi.

Če sem sam pri svojem delu vodenja v preteklem letu storil karkoli narobe, se vsem prizadetim iskreno opravičujem!

Aktivnosti v letu 2019 je bilo veliko. Več zagotovo v organizacijsko izvedbenem smislu kot pa, da bi bili rezultati vidni v samem prostoru. Dokončali smo določena investicijsko vzdrževalna dela, ki se vlečejo že iz preteklosti, nekatera bomo nadaljevali tudi v prihodnje; vse v smislu zagotavljanja čim boljših življenjskih pogojev v prostoru. Zavedam se, da bi jih lahko bilo še več. Žal pa se na koncu vse skupaj zaustavi pri denarju – tako kot pri nas kot posamezniku, družini, je na občinski in državni, pa tudi na globalni ravni. Žal mi je, da je denar dobil preveliko moč in težo nad razumom in s tem potisnil nekatere pozitivne vrednote popolnoma v ozadje ali jih popolnoma uničil. Škoda!

Vseeno bi se pa vsem dobrim ljudem, društvom, organizacijam in ustanovam ter poslovnim partnerjem rad iskreno zahvalil za prispevek in trud v smislu korektnega medčloveškega sodelovanja v preteklem obdobju. V želji, da to nadgrajujemo tudi v prihodnje.

Pred nami je čas prihodnosti. Odpira se nam nova pot. Kakšna bo, je v prvi vrsti odvisno od nas samih. Od vsakega posameznika posebej, pa do vseh, ki živimo v tem lokalnem prostoru. Skrajni čas bi bil, da bi vsi skupaj stopili na realna tla v želji po dobrem in pravičnem medsebojnem sodelovanju. Svoje egoistične želje in interese pa bi potisnili nekoliko v ozadje, za skupno dobro. Skupaj z vami se bom po svojih najboljših močeh trudil, da bomo zagotovili čim lepšo prihodnost v naši občini za mlade, srednje in starejše generacije.

Ob iztekajočem se koledarskem letu in bližajočih se praznikih želim sebi in vam veliko lepih in prijetnih trenutkov. V novem letu 2020 pa želim vsem skupaj čim več zdravja in čim več zadovoljstva na vseh področjih dela in življenja. V želji, da stopimo vsi skupaj!

Župan Jožef ŠKALIČ

Spoštovani!

Obveščati o dogajanju v občini, dosežkih v lokalnem okolju, ustvariti svojstven trajni zgodovinski almanah posameznega leta in hkrati ponuditi prijetno branje v prazničnih dneh je poslanstvo Naših novin. In to že natanko 20 let. Nekateri smo bili zraven že pred 20 leti, nekateri so se preizkusili v prejšnjih mandatih, eni pa so v uredniškem odboru na novo. Vsekakor je sestava tokratnega uredniškega odbora polna tako izkušenj, kot svežega entuziazma in potrudili se bomo, da bo vsebina celovita in pestra.

Nismo velika občina, zato je naša moč v medsebojnem sodelovanju, razumevanju, strpnosti, izkoriščanju potencialov in srčnosti –

in prav to so stvari, ki vam jih želimo v prihajajočem letu 2020 največ.

uredniški odbor

Informativno glasilo "NAŠE NOVINE"
izdaja Občina Kuzma.
Naslov uredništva:
"NAŠE NOVINE";
Kuzma 60c, 9263 Kuzma.

Glasilo NAŠE NOVINE Občine Kuzma ni naprodaj, prejme ga vsako gospodinjstvo v Občini Kuzma brezplačno.
Glasilo je vpisano v register javnih glasil pod zap. št. 1688.

Uredniški odbor:
Srečko KALAMAR – odgovorni urednik
Metka ZRIM – pomočnica odg. urednika
Natalija MEKIŠ – lektorica
Damir SUJANTA – član
Aleš ROPOŠA – član

Grafična podoba, prelom in tisk:
Tiskarna aiP Praprotnik, Černelavci.
Naklada 600 izvodov.
Fotografije ob občinskem prazniku:
Danilo Zrim

DELO OBČINSKEGA SVETA OBČINE KUZMA V LETU 2019

Naše
NOVINE

seja Občinskega sveta občine Kuzma, 7. 12. 2018

Po opravljenih lanskih lokalnih volitvah so se novoizvoljeni občinski svetniki z županom, dne 7. 12. 2018, sestali na konstitutivni seji. Ker ni bilo nobenih pritožb v zvezi z volitvami, so bili vsi izvoljeni predstavniki ljudstva potrjeni, kar je pomenilo, da so lahko začeli s svojim delom. Na seji je zaprisegel g. župan, Jožef Škalič, imenovana je bila komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

seja Občinskega sveta občine Kuzma, 20. 12. 2018

Občinski svet je na drugi seji sprejel Sklep o ceni vzdrževanja pokopališča in uporabi mrliške vežice na območju občine Kuzma za leto 2019, sklep o potrditvi cenika storitev režijskega obrata Občine Kuzma za leto 2019 in sklep o soglasju k ceni storitve pomoči družini na domu za leto 2019.

seja Občinskega sveta občine Kuzma, 7. 2. 2019

Na seji je predstavnik Policijske postaje Gornji Petrovci predstavil poročilo o varnostni situaciji na območju občine Kuzma za leto 2018. Poleg omenjenega je Občinski svet imenoval posebno delovno telo za spremljanje položaja romske skupnosti v Občini Kuzma, spremenil statut občine Kuzma, in sicer zaradi imenovanja posameznih koordinatorjev (>vaški predstavnik oz. odbornik<) po vaseh (vas Dolič: Mitja Zrim, Dolič 115; vas Matjaševci: Ciril Čeh, Matjaševci 22; vas Trdkova: Stanislav Žampar, Trdkova 3; vas Gornji Slaveči: Slavko Kous, Gornji Slaveči 46; vas Kuzma: Anton Emberšič, Kuzma 37a), sprejel sklep o določitvi cene programov predšolske vzgoje in plačila staršev v enoti vrtca pri Osnovni šoli Kuzma in obravnaval številne druge aktualne zadeve.

seja Občinskega sveta občine Kuzma, 22. 3. 2019

Občinski svet je sprejel Odlok o proračunu občine Kuzma za leto 2019, načrt razvojnih programov in račun financiranja za leto 2019. Prav tako je bil sprejet Odlok o zaključnem računu proračuna Občine Kuzma za leto 2018. Potrdil je še Inventurni elaborat o popisu osnovnih sredstev, stanovanj, drobnega inventarja, denarnih sredstev, terjatev in obveznosti na dan 31. 12. 2018.

dopisna seja Občinskega sveta občine Kuzma, 8. 4. 2019

Občinski svet občine Kuzma je na prvi dopisni seji sprejel pozitivno mnenje lokalne skupnosti v zvezi z imenovanjem ravnateljice Osnovne šole Kuzma.

seja Občinskega sveta občine Kuzma, 16. 5. 2019

Občinski svet je sprejel Sklep o letnem načrtu pridobivanja in razpolaganja z nepremičnim premoženjem občine Kuzma za leto 2019, letni program športa za leto 2019 in letni program kmetijstva za leto 2019. Imenoval je tudi občinsko in posebno volilno komisijo in komisijo romske skupnosti, potrdil je vzdrževanje gozdnih cest v letu 2019 in se seznanil s premoženjsko bilanco občine Kuzma za leto 2018. Potrdil je tudi poročilo o delu »Medobčinska inšpekcija in redarstvo« za leto 2018 ter poročilo o nepriključenih objektih na javni vodovod.

KAZALO

UVODNIK	2
AKTUALNO	5
OBČINSKI PRAZNIK	9
DOGODKI	12
AKTIVNOSTI DRUŠTEV IN ORGANIZACIJ	20
UTRINKI IZ VRTCA IN ŠOLKSIH KLOPI	32
KULTURA IN UMETNOST	36
PO(PO)TOVANJA	46
NOVOROJENČKI	50
VOŠČILA/KOMERCIALNI OGLASI	52
NAGRADNA KRIŽANKA	55

dopisna seja Občinskega sveta občine Kuzma, 30. 5. 2019

Občinski svet občine Kuzma je sprejel odločitev, da se v vzgojno varstveni enoti vrtca pri Osnovni šoli Kuzma za šolsko leto 2019/2020 oblikujejo 4 oddelki predšolskih otrok.

seja Občinskega sveta občine Kuzma, 14. 6. 2019

Občinski svet je sprejel novelacijo dokumenta identifikacije investicijskega projekta za Ureditev vaškega jedra v naselju Gornji Slaveči in Odlok o 1. rebalansu proračuna občine Kuzma za leto 2019. Prav tako se je seznanil z vsemi aktivnostmi v zvezi s programom prireditev ob 20. občinskem prazniku občine Kuzma.

dopisna seja Občinskega sveta občine Kuzma, 7. 8. 2019

Občinski svet občine Kuzma je potrdil Dokument identifikacije investicijskega projekta za nadgradnjo vodovodnega sistema B, junij 2019.

seja Občinskega sveta občine Kuzma, 23. 8. 2019

Občinski svet je sprejel oz. potrdil polletno poročilo o izvrševanju proračuna občine Kuzma za leto 2019, podano je bilo soglasje k finančnemu načrtu in programu dela Osnovne šole Kuzma za leto 2019 in sprejeto je bilo polletno poročilo poslovanja OŠ Kuzma za leto 2019. Potrjen je bil tudi letni izvedbeni program ravnanja s komunalnimi odpadki na območju Občine Kuzma za leto 2020. Seznanil se je tudi o zavrženju prijave zlorabe položaja in potratnega trošenja sredstev s strani Državnega tožilstva v Murski Soboti in prejete na Policijsko postajo Gornji Petrovci zoper osumljenega Jožefa Škaliča, župana občine Kuzma, zaradi kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic po določbah Kazenskega zakonika. **Prijava je bila zavržena, ker ni bil podan utemeljen sum, da je osumljenec storil naznanjeno kaznivo dejanje.**

seja Občinskega sveta občine Kuzma, 10. 10. 2019

Občinski svet občine Kuzma, ob navzočnosti predstavnikov upravljavcev javne kanalizacije v občini Kuzma, ni sprejel Elaborata o prevzemu in praznjenju vsebin iz nepretočnih greznic. Gradivo bo obravnaval pristojni odbor za gospodarstvo, in šele potem bo o tem ponovno odločal Občinski svet občine Kuzma. Sprejet je bil Odlok o pogrebni in pokopališki dejavnosti ter pokopališkem redu na območju Občine Kuzma (izvleček pokopališkega reda bo izobešen za vseh oglasnih tablah pred mrliškimi vežicami na območju občine Kuzma), sprejet je bil sklep o le-

tnem načrtu pridobivanja in razpolaganja z nepremičnim premoženjem Občine Kuzma za leto 2019, podpisano je bilo pismo o nameri v zvezi s kupoprodajo nekdanje stražnice v Kuzmi, potrjen je bil Sporazum o izpolnjevanju medsebojnih finančnih obveznosti do nosilne občine Rogašovci in do posameznih izvajalcev v projektu »Nadgradnja vodovoda sistema B« in potrjeni sta bili prijavi na javni poziv »LAS Goričko 2020« za tematsko področje Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin in za operacijo »ponovno uporabno« (postavitve uličnih zbiralnikov za zbiranje odpadnega jedilnega olja in odpadnega tekstila).

dopisna seja Občinskega sveta občine Kuzma, 7. 11. 2019

Občinski svet občine Kuzma je potrdil Dokument identifikacije investicijskega projekta za ureditev igrišča za umetno travo v Kuzmi.

Na navedenih sejah Občinskega sveta je bilo obravnavanih še vrsto drugih pomembnih in aktualnih zadev, kar pa seveda, zaradi prostorske omejitve v občinskem glasilu, ni moč vsega navesti. Prav tako je občinska uprava vedno znova pripravljena, na pobudo posameznikov, dodatno obrazložiti vse, kar je bilo zgoraj navedeno. Ravno tako je bilo tekom leta sprejetih vrsto odločitev, ki so v pristojnosti g. župana ali v pristojnosti Občinske uprave. Tudi za te odločitve smo za podrobno razlago vedno na razpolago.

Kuzma, 15. november 2019

Opomba:

V letu 2019 se načrtujeta še dve seji Občinskega sveta občine Kuzma, in sicer ena v novembru, ena pa v decembru 2019. Poleg tekočih aktualnih zadev bo Občinski svet obravnaval še II. rebalans proračuna občine Kuzma za leto 2019 in prvo obravnavo Odloka o proračunu občine Kuzma za leto 2020.

Pripravil

Milan MATIŠ

direktor občinske uprave, l. r.

Pomembnejše investicije in projekti v letu 2019

Spoštovane bralke in bralci, leto se približuje h koncu, zato je lepo, če se spomnimo pomembnejših investicij, ki smo jih izvedli v iztekajočem se letu.

UREDITEV VAŠKEGA JEDRA GORNJI SLAVEČI

– Investicija je zajela dve leti, in sicer 2018 ter 2019.

Obsegala je:

- PLOČNIK: skupna dolžina pločnikov je pribl. 1.327,20m, od tega je v letu 2018 urejenih pribl. 664 m pločnikov, prav toliko pa tudi v letu 2019.
- JAVNA RAZSVETLJAVA: skupna dolžina javne razsvetljave znaša pribl. 1.690 m, pri čemer znaša skupno število kandelabrov 50, opremljenih z LED svetilkami.
- BRV ZA PEŠČE ČEZ POTOK LUKAJ: prva brv je bila urejena v letu 2018, druga pa v letu 2019.

FOTOGRAFIJE PRED INVESTICIJO:

FOTOGRAFIJE KONČNE INVESTICIJE:

Fotografije ob otvoritvi pločnika:

PREPLASTITEV CESTE SKOZI NASELJE KUZMA

Sicer je cesta regionalna in je investicija potekala pod okriljem Direkcije za ceste, kljub temu pa je lepo, da se še spomnimo te investicije, saj je njena vrednost pribl. 700.000 EUR.

PRENOVLJENA SPLETNA STRAN OBČINE KUZMA

Ker je razvoj informacijske tehnologije vedno hitrejši, se je treba nenehno prilagajati novostim v tehničnem smislu, tudi na področju spletnih strani, da bodo zakonsko skladnje. Če pa ob tem pridobimo dodatne funkcionalnosti, pa je še kako dobrodošla takšna prenova spletne strani. V ta namen vam predstavljamo novo spletno stran.

Videz nove spletne strani:

Spletna stran ima številne nove funkcionalnosti:

- Spletne elektronske vloge in ob enem popolno e-plačevanje pristojbin (npr. plačevanje s plačilno kartico, mobilno plačevanje – Moneta, spletne banke, omogočeno pa je še klasično plačilo s položnico).
- Integriran katalog informacij javnega značaja.
- Predloge in pobude občanov.
- obveščanje občanov preko sporočila SMS in elektronske pošte.

- obveščanje članov občinskega sveta in komisij preko sporočila SMS in elektronske pošte.
- Lokalni utrip v občini in drugo.

Predlagamo, da obiščete našo novo spletno stran in se registrirate na e-obveščanje. Tako boste imeli zagotovljeno tekoče tedensko brezplačno obveščanje preko elektronske pošte. Dosegljiva je na dosedanem že znanem spletnem naslovu www.obcina-kuzma.si.

Naročilo na e-obveščanje občanov:

The screenshot shows the website for Občina Kuzma. The main content area is titled "E-OBVEŠČANJE OBČANOV" and contains the following text:

Dobrodošli na elektronskem obrazcu za naročanje na prejemanje e-obvestil.

Obrazec omogoča:

- novim uporabnikom oddajo naročila na prejemanje e-obvestil (po elektronski pošti ali po SMS sporočilih),
- obstoječim uporabnikom spreminjanje izbora kategorij, za katere želijo prejemati e-obvestila, tako da obrazec ponovno izpolnite, ter s tem spremenite nastavitve obveščanja.

Categories for selection:

- Novice (uradna obvestila, projekti...)
- Dogodki v občini (krajevni prazniki, prireditve, otvoritve...)
- Občinski časopis (nove izdaje časopisa...)
- Aktualni razpisi in objave (javni razpisi, javna naročila...)
- Projekti in investicije (zgradnje objektov, ceni, gospodarstvo...)
- Izredna obvestila (poplave, požari, zemelji...)

Form fields:

- Moj E-poštni naslov
- SMS obveščanje je na voljo samo za prejemanje izrednih obvestil.
- Moja mobilna številka

Right sidebar contains:

- KOLEDAR DOGODKOV (calendar for November 2019)
- VLOGE IN OBRAZCI (OKOLJE IN PROSTOR, DRUŽBENE DEJAVNOSTI, SOCIALNE DEJAVNOSTI, SPLOŠNE VLOGE, Varstvo osebnih podatkov)
- ZADNJE NOVIČKE (Novičke Občine Kuzma)

PROJEKT WiFi4EU

Občina Kuzma je uspešno kandidirala na projektu WiFi4EU in s tem pridobila 15.000 EUR za postavitev brezplačnih WiFi točk po občini. V ta namen bomo v prihodnje v vsaki vasi postavili takšno brezplačno WiFi točko, o točnih lokacijah le-teh boste obveščeni naknadno. Še nekaj besed o samem projektu:

»Brezplačno omrežje WiFi«

Evropska komisija želi s programom WiFi4EU državljanom in obiskovalcem povsod v Evropi omogočiti brezplačen brezžični dostop do interneta na javnih mestih, kot so parki, trgi, javne zgradbe, knjižnice, zdravstveni domovi in muzeji. Program bo s proračunom v višini 120 milijonov evrov v obdobju 2018–2020 financiral namestitve najsodobnejše opreme za brezžični internet v središčih javnega življenja.

„Povezljivost za vse pomeni, da ni pomembno, kje kdo živi in koliko zasluži. Zato danes predlagamo, da do leta 2020 vsaka evropska vas in vsako mesto dobita brezplačen brezžični dostop do interneta v okolici glavnih središč javnega življenja.“

Jean-Claude Juncker, predsednik Evropske komisije

Pripravil Danilo ZRIM

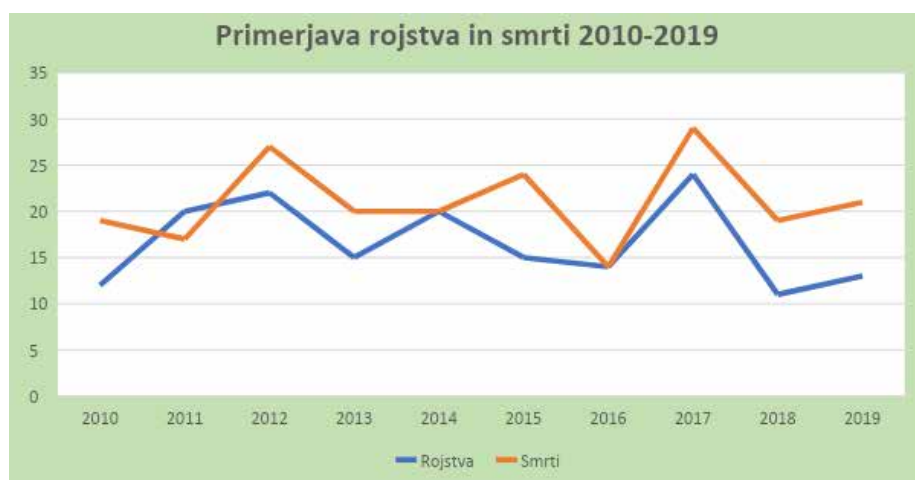
Statistika 2010–2019 v Občini Kuzma

Spoštovani občani in občanke, v spodnjih tabelah in grafih so prikazana rojstva in smrti v obdobju 2010–2019 po vaseh ter skupni podatek rojstev in smrti v občini Kuzma, prav tako v tem obdobju. Podatki so pridobljeni iz centralnega registra prebivalstva Republike Slovenije na dan 14. 11. 2019 in so bili potem strokovno, računalniško in statistično obdelani. V tabelah prikazani podatki za leto 2019 predstavljajo stanje podatkov na dan 14. 11. 2019.

Vas	Število rojstev										Skupaj
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Kuzma	2	5	6	1	3	0	3	6	3	5	34
Dolič	3	7	10	5	5	6	6	3	5	1	51
Gornji Slaveči	5	6	3	5	8	5	3	10	1	4	50
Matjaševci	1	0	2	1	3	4	2	3	1	2	19
Trdkova	1	2	1	3	1	0	0	2	1	1	12
Skupaj	12	20	22	15	20	15	14	24	11	13	166

Vas	Število smrti										Skupaj
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Kuzma	4	2	3	4	11	10	3	7	2	3	50
Dolič	3	5	10	5	4	5	5	10	3	6	58
Gornji Slaveči	3	3	8	5	1	6	3	9	3	6	48
Matjaševci	6	5	2	3	1	0	0	2	4	2	25
Trdkova	3	2	4	3	3	3	3	1	2	4	29
Skupaj	19	17	27	20	20	24	14	29	14	21	210

Primerjava											
Leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj
Rojstva	12	20	22	15	20	15	14	24	8	13	166
Smrti	19	17	27	20	20	24	14	29	14	21	210

Pripravil
Danilo ZRIM

20. OBČINSKI PRAZNIK OBČINE KUZMA

V iztekajočem se letu je občina Kuzma dostojno proslavila svoj okrogli jubilej, 20. rojstni dan.

Slovesnosti so se začele že 8. junija, ko je v Matjaševcih potekalo občinsko gasilsko tekmovanje, kjer so pokazala svojo pripravljenost prostovoljna gasilska društva iz občine.

Športni center Slavček na Gornjih Slavečih je 22. junija gostil občinski turnir v malem nogometu. Poseben čar tovrstnih vsakoletnih turnirjev daje dejstvo, da na turnirju nastopajo ekipe vasi in ne klubi (ki imajo lahko tudi igralce iz drugih vasi). Na Osnovni šoli Kuzma so 24. junija, po slovesni obeležitvi dneva državnosti Republike Slovenije, predali namenu obnovljena športna igrišča pri Osnovni šoli Kuzma.

Sledila je še predaja pločnika in javne razsvetljave svojemu namenu na Gornjih Slavečih, kar se je zgodilo 5. julija.

Letošnja osrednja prireditev je bila zaupana vasi Kuzma (nosilca sta bila PGD Kuzma in NK Tromejnik) in se je odvijala na že standardnem prizorišču pod šotorom na ploščadi pred staro občinsko stavbo v nedeljo, 7. julija.

Prireditev je profesionalno, dovršeno in z žametnim glasom vodila in povezovala izkušena gospa Aleksandra Porš, ki je v uvodu pozdravila prisotne goste:

- poslance državnega zbora, Jožeta Horvata, Franca Breznika in Jožeta Lenarta,
- delegaciji iz pobratenih občin – Feričanci iz Slavonije in Hrvace iz Dalmacije,
- župane sosednjih in drugih pomurskih občin,
- župana mestne občine Murska Sobota, dr. Aleksandra Jevška, župana občine Markovci, g. Milana Gabrovca,
- župana, svetnico, svetnike, javno upravo občine Kuzma,
- predstavnike veroizpovedi, društev, gospodarstva občine,
- vse občane občine Kuzma.

V priložnostnem programu so nastopili osnovnošolci Osnovne šole Kuzma, pevski zbor Doma starejših Kuzma, folklorna skupina KUD Šmartno v Rožni dolini.

Župan občine, g. Jožef Škalič, je na slovesnosti podelil priznanje župana, ki ga je prejela:

- Nina Hajdinjak iz Gornjih Slaveč za svoje prostovoljno humanitarno poslanstvo doma in po svetu.

In zahvalo župana, ki jo je prejel:

- Jože Hirnok, dosednji predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem, za dolgoletno dobro sodelovanje Zveze Slovencev in Občine Kuzma.

Župan je podelil tudi občinska priznanja za javno priznani uspeh ali izjemen dosežek in magistrstrom, in sicer so priznanja prejeli:

- Iris Horvat, magistrica tržnega komuniciranja,
- Nuša Žohar, magistrica inženirka arhitekture,
- Bernardka Lang, magistrica upravnih ved,
- Mitja Zrim, magister inženir gradbeništva.

Že tradicionalno pa je sledila predstavitev novorojencev, rojenih v letu 2018 z mamicami. V letu 2018 so starše razveselili naslednji novorojenci:

- Bunderla Čeh Lena, Matjaševci,
- Zrim Jureš Tian, Kuzma,
- Belak Lota, Dolič,
- Čener Lionel, Gornji Slaveči,
- Lepoša Lena, Kuzma,
- Horvat Lionela, Dolič,
- Horvat Elias Michael, Dolič,
- Emberšič Tin, Trdkova,
- Šarkezi Drago, Dolič,
- Holsedl Lia, Kuzma,
- Mencigar Luka, Dolič.

Glede na to, da je v letu 2017 obogatilo družine v občini Kuzma kar 25 novorojenčkov, v letu 2018 pa le 11, upamo, da bo leto 2019 spet bolj »plodno«, kajti nove generacije nam zagotavljajo trenutno srečo in dolgoročno prihodnost. Na koncu se je voditeljica zahvalila organizatorjem, nastopajočim, pokroviteljem, donatorjem za uspešno izvedbo prazničnih dni in začela se je lahko zabava s skupinama Weekend band in Modrijani.

TROMEJA – KRAJ SOŽITJA

Na Tromejniku v Trdkovi se je 25. maja 2019, ob 12. uri odvila prireditev Tromeja – kraj sožitja z namenom počastitve spomina ob 30. letnici mednarodnega srečanja treh dežel Avstrije, Madžarske in Slovenije. Slovesnost v spomin na mednarodno srečanje pred 30. leti se je zgodila dva dni pred zgodovinskim datumom (27. 5. 1989) na Tromejniku med Avstrijo, Slovenijo in Madžarsko. Prireditev je potekala v sklopu 100. obletnice združitve Prekmurskih Slovencev z matičnim narodom.

Pred samo prireditvijo se je v katoliški cerkvi sv. Kozme in Damijana ob 9.00 odvila evharistično bogoslužje. Za kulinarčno ponudbo je poskrbela okrepevalnica RAK iz Gornjih Slaveč, za redarsko službo pa domače gasilsko društvo PGD Trdkova. Za osebe, ki niso mogle peš na Tromejo, je bil organiziran prevoz iz Kuzme do vznožja Tromeje, s parkirišča pri ribniku pa je na Tromejo vozil vlakec, kasneje tudi gasilski avto PGD Trdkova.

Uradni del prireditve se je začel ob 12.00 na Tromeji. Program je povezoval moderator Benjamin Langner von Höveling. Kulturni program, govori in pogovori so potekali v treh jezikih. Udeležili so se ga vsi trije župani obmejnih občin; župan občine Kuzma, Jožef Škalič, župan občine Sankt Martin an der Raab, Franz Kern, in župan občine Gornji Senik, Gabor Ropoš. Med govorniki na prireditvi je bila tudi državna sekretarka Urada vlade RS za Slovence v zamejstvu, Olga Belec, zagovornica Slovencev v madžarskem parlamentu, Erika Köleš Kiss, deželni glavar Gradiščanske, Hans Peter Doskozil, in generalni konzul Republike Slovenije v Monoštru, dr. Boris Jesih.

Prireditve so se udeležili tudi trije nekdanji župani, ki so pred tridesetimi leti skupaj simbolično prerezali železno žico, in sicer Andrej Gerenčer, takratni župan Murske Sobotice, Martin Ropoš, takratni župan Gornjega Senika in Franz Kern starejši iz občine Fürstenfeld. V glasbenem delu programa so nastopili glasbena skupina St. Martin an der Raab iz Avstrije, Šolski zbor Kuzma (Slovenija), Šolski zbor Reindl Naturparkschule St. Martin an der Raab iz Avstrije, šolski zbor iz Madžarske, za evropsko himno na koncu pa je poskrbela skupina iz Avstrije.

Vsi trije župani so menili, da je tovrstno srečevanje dokaz, da prebivalci obmejnih krajev živijo v stabilni pokrajini in so nekdanje meje že zdavnaj preteklost. Sekretarka v uradu za zamejce po svetu, Olga Belec, je poudarila, da razlike v razvitosti med državami sicer še obstajajo, a se prav zaradi dobrega sodelovanja ob meji zmanjšujejo. Zagovornica Slovencev v madžarskem parlamentu, Erika Köleš Kiss, je med drugim poudarila, da je pomembna skupna točka vseh treh dežel ob Tromeji turizem in da morajo prav zato imeti urejene pešpoti, kolesarske poti, ceste, vlagati v gostinstvo in kulturno ponudbo.

Po koncu uradnega dela programa je sledilo druženje in pogostitev.

Za redarsko službo je že od zgodnjih jutranjih ur, ko so na parkirišče pod Tromejo prispeli prvi avtomobili, skrbelo

domače gasilsko društvo PGD Trdkova. Pri ribniku je bil postavljen šank, kjer so se lahko mimoidoči okrepčali ob cverkovih pogačah in pijači. Na prizorišču same prireditve je bila organizirana tudi požarna straža (gasilci v uniformah).

Aleš ROPOŠA

Foto: Stanislav ŽAMPAR

SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV OBČINE KUZMA

Tečejo minute, ure, dnevi, tedni in meseci. Spet je naokrog leto, ko smo se znova srečali. Spet je tukaj čudovita jesen, spet ste tukaj med nami vi, dragi starejši občani in občanke. Vi, na katere smo tako ponosni in vi, ki jim moramo biti v prvi vrsti hvaležni. Dovolite, da se vam ob tej priložnosti zahvalim za vašo bogato prehojeno pot življenja, življenja, ki marsikdaj ni bilo prepleteno samo s svetlimi trenutki. Pa menim, da ste ob vrednotah ljubezni, spoštovanja in medsebojnega zaupanja znali stopiti na pravo pot in pravemu cilju nasproti.

Srečanje starejših občanov občine Kuzma je bilo v petek, 15. 11. 2019, v prostorih Osnovne šole Kuzma. Za kulturni program so poskrbeli otroci iz vrtca pri OŠ Kuzma in učenci OŠ Kuzma. Za dobro voljo pa so poskrbeli ljudski pevci iz Černelavcev, ki so ob pesmi obudili spomine na mladostna leta. Srečanja starejših se je udeležilo približno 90 občanov.

Dedke in babice ter vse prisotne so tako najmlajši razveselili z glasbo, pesmijo in dramsko igro, tako so pa še enkrat več dokazali, da jih spoštujejo, cenijo in imajo radi. Besede zahvale in lepe želje pa so bile izrečene tudi s strani gostov srečanja, gospoda župana, Jožefa Škaliča, predstavnice verske skupnosti, gospe Simone Prosič Filip, ter ravnateljice šole, gospe Jasminke Krpič.

Med nami pa so bili tudi naši zvesti spremljevalci življenja in dela na šoli, stanovalci in strokovni delavci Doma v Kuzmi. Tudi njim bi se ob tej priložnosti zahvalila za vsako skupno prehojeno pot.

Srečanje so obogatili tudi dijaki Srednje šole za gostinstvo in turizem iz Radencev, skupaj z mentorji, ki so s svojim neprecenljivim znanjem in čutom za estetiko poskrbeli za dekoracijo na mizah, v nadaljevanju pa so nas razvajali tudi s strežbo.

Dragi občani in občanke, v prihodnje vam želim predvsem zdravja in veliko lepih trenutkov na jesen vašega življenja v krogu tistih, ki vas cenijo, spoštujejo in vas imajo neizmerno radi.

Želim vam, da obrnete še en list svojega življenja prepleten z lepimi spomini na leto, ki je skoraj za nami.

Suzana FARIČ

socialna pedagoginja

20. OBLETNICA BLAGOSLOVITVE EVHARISTIČNEGA KRIŽA V TRDKOVI

V nedeljo, 8. 9. 2019, je bila na Trdkovi pri Evharističnem križu, ki se visoko v nebo vzpenja ob nekdanji karavli, zahvalna sveta maša ob 20. obletnici postavitve in blagoslovitve križa, ki jo je daroval domači župnik Alojz Benkovič. Pred samo sveto mašo je vsem navzočim pojasnil pomen in simbol križa.

Križ je bil postavljen ob nekdanji karavli; je kot simbol krščanske edinosti in pomnik Ciril–Metodove misijonarske poti ter troedine kulture in sožitja med tremi verami in narodi iz Madžarske, Avstrije in Slovenije. Pri zahvalni sveti maši sta prisostvovala, poleg župana Občine Kuzma, Jožefa Škaliča, še poslanec DZ Jožef Horvat ter državni svetnik Marjan Maučec.

Po sveti maši so bili še govori sodelujočih, kjer so orisali čas od postavitve pred dvajsetimi leti, pa vse do današnjega časa. Prebrana je bila tudi zahvala in čestitka evangeličanske duhovnice Simone Prosič Filip.

Po koncu svete maše je sledilo druženje vseh prisotnih ob domači hrani in dobri kapljici.

Stanislav ŽAMPAR

SPOMLADANSKA ČISTILNA AKCIJA V TRDKOVI

Vaščani Trdkove in člani ŠD ter PGD Trdkova smo se udeležili spomladanske čistilne akcije, ki je bila v soboto, 13. aprila 2019. Zbrali smo se pri vaško gasilskem domu, kjer smo se razdelili v več skupin in se odpravili po vasi ter iz narave odstranjevali vse, kar tja ne sodi. Najbolj nas je presenetila pot na Tromejnik, ob kateri smo nabrali največ smeti, zatem je sledilo pobiranje odpadkov po cesti do Križarke. Vso pobrano nesnago smo prinesli oziroma pripeljali na depoznico, od koder so delavci režijskega obrata ločene odpadke odpeljali na smetišče v Puconce. Ugotavljamo, da je divjih odlagališč manj, vendar se še vedno pojavlja embalaža, kot so plastenke in pločevinke v obcestnih jarkih, ki jih med letom še dodatno pobirajo zaposleni v režijskem obratu.

Za kratek čas je bila vas Trdkova očiščena, vendar ni trajalo dolgo, ko se ob cesti že spet pojavljajo razni drugi odpadki, ki ne sodijo v naravo. S čistilno akcijo pripomoremo k boljšemu in lepšemu okolju. Zavedati se moramo lastne odgovornosti, ne le zaradi sebe, ampak tudi za prihodnje generacije. In temu sledi prerokba Indijancev Cree, ki pravi:

»Šele takrat, ko bo posekano poslednje drevo, šele takrat, ko bo zastrupljena poslednja reka, šele takrat, ko bo ujeta poslednja riba, šele potem boste ugotovili, da denarja ni moč jesti.«

Stanislav ŽAMPAR

PRIŽIG PRAZNIČNIH LUČK V KUZMI

December je čas, ko v hišah prižiga se luč za lučjo. Praznični čas, ko nasmeš ožari vsak obraz. Zato smo se v društvu PGD Kuzma odločili, da bi v sodelovanju z Občino Kuzmo organizirali slavnostni prižig luči.

Ob vstopu v adventni čas smo 30. 11. 2019 v Kuzmi prižgali praznične luči. Osrednji kulturni program so pripravili učen-

ci OŠ Kuzma, nagovorili so nas predstavniki rimokatoliške, evangeličanske in binkoštna veroizpovedi. Po kulturnem programu je sledilo prijetno druženje z dalmatinsko skupino Klope Solaris.

PGD Kuzma se vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri izvedbi prireditve, zahvaljuje za pomoč in podporo. Posebna hvala gre gospema Ani Zrim in Ani Šafer za izdelavo adventnega venca.

Metka ZRIM

Foto: Metka in Tadeja Zrim

ORATORIJ 2019

Za vse, ki še ne veste, naj najprej povem, kaj je Oratorij. To je enotedenski počitniški program, ki ga pripravimo mladi oz. animatorji za otroke, stare od 5 do 14 let. Podprt je s strani rimokatoliške Cerkve, zato to ni samo počitniška igra in rajanje, ampak utrjevanje vrednot in predvsem učenje otrok za življenje.

Pogovarjali smo se o Petru Klepcu, majhnem slabotnem fantičku, ki pa je bil zaradi svoje prijznosti in poštenosti na koncu obilno nagrajen. Najbolj pomembna stvar, ki smo si jo zapomnili, je ta, da imamo moč. Vsi! Pa čeprav smo močje na videz slabotni kot Peter, imamo vsi notranjo moč, ki jo moramo le odkriti. Ta nam pomaga, da se vedno znamo odločiti za dobro oz. da vedno delamo dobro. To pa nas pripelje do pristne sreče in zadovoljstva v življenju. Bilo je poučno, vroče, živahno, nasmejjano in predvsem lepo.

Še enkrat bi se zahvalila pokroviteljem, ki so finančno ali materialno pomagali pri izvedbi Oratorija 2019. To so: Občina

Kuzma, Občina Grad, podjetje Body Em, podjetje Dengrad, mlada podjetnica Nina Grah in nekdanji animator Matej Ficko.

Letošnji Oratorij mi je bil še posebej drag in mi bo ostal v spominu verjetno do konca življenja. Razlog za to je seveda čudovita animatorska ekipa in dejstvo, da je bil pod mojim vodstvom zadnji. A to ne pomeni, da so se dobri Oratoriji končali, vsako leto bodo še boljši, saj dobri učenci vedno presežejo svoje učitelje in tako je prav.

Špela KISILAK

voditeljica Oratorija Kuzma-Grad

IZDELOVANJE ADVENTNIH VENČKOV ŽUPNIJSKE KARITAS

Po cerkvenih običajih se advent začne četrto nedeljo pred božičem. Letos smo prvo svečko na adventnem venčku prižgali 1. 12. 2019 in tako simbolično obeležili začetek priprav na božič.

S prvo adventno nedeljo se je tako začel adventni čas, čas pričakovanja Jezusovega rojstva. Vsaka izmed svečk na adventnem venčku pa ima svoj pomen. Prva svečka simbolizira pričakovanje in upanje, druga mir, tretja veselje in četrta sveča ljubezen.

Danes adventne venčke radi izdelujejo prav vsi: otroci, starejši in društva. Kot vsako leto so tudi letos člani župnijske Karitas organizirali pletenje adventnih venčkov, pridružili so se jim tudi ostali verniki in tako je vsak po svojih močeh pripomogel k nastajanju venčkov v svoji vasi.

Metka Zrim

Foto: Tadeja Zrim

NADALJUJEMO Z OBNOVO GORIČKE KRAJINE

V preteklosti smo v glasilu Občine Kuzma že predstavili začetek izvajanja projekta Gorička krajina, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija. Tokrat pa predstavljamo del aktivnosti in konkretne ukrepe na terenu, ki smo jih izvedli v 2019 in ukrepe, ki še sledijo v okviru omenjenega projekta.

Z namenom, da nekaj več kot 100 ha, do leta 2018 opuščanih travnikov, naredimo znova privlačnih za travniške vrste metuljev in ptic, kar je ena izmed osnovnih dejavnosti JZ KPG, in da so ti travniki privlačni tudi za obiskovalce Goričkega ter domačine, ki bi želeli v prihodnje na teh travnikih pridelovati krmo za živino, smo se v projektu Gorička krajina lotili obnove oz. košnje travnikov. Da bi jih trajno ohranili, smo 56 ha travnikov odkupili, z lastniki preostalih travnikov pa smo sklenili pogodbe o košnji. Skupaj gre na celotnem območju Goričkega za 676 parcel v 42 katastrskih občinah. Pri tem smo nagovorili več kot 300 različnih lastnikov travnikov. Gre za zahteven podvig, saj obstoječi in pretekli lastniki ne živijo samo na Goričkem ali v Sloveniji, ampak še v 9 drugih državah po svetu, od Združenih držav Amerike do Avstralije. Obnova travnikov vključuje košnjo trave in deloma odstranitev lesne zarasti, če to prispeva k izpolnjevanju ciljev projekta, na vsaki travniški parceli posebej. Odvisno od stanja travnika, smo travnik pokosili enkrat, dvakrat ali trikrat. Večkrat so bili pokošeni travniki, ki so zaraščeni z orjaško zlato rozgo. Ta tujerodna invazivna vrsta rastline ni primerna za krmo živine, hkrati pa preprečuje rast domačim rastlinskim vrstam. Večkratna košnja takšnega travnika je ključna za postopno zmanjševanje deleža rozge na travniku in povečevanje domačih rastlinskih vrst, ki so hranilne rastline več vrstam žuželk ter krmne rastline domači živini. Na območju občine Kuzma je bilo v obnovo vključenih skoraj 5 ha travnikov.

V spomladansko-poletnih mesecih smo od članov Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije prejeli podatke o pojavljanju hribskega škrjanca in velikega skovika. Prvi gnezdi na njivskih tleh in se na suhih travnikih in kolo-vozih prehranjuje s semeni in manjšimi žuželkami. Drugi pa gnezdi v duplih starih sadnih sort v visokodebelnih sadovnjakih. Z namenom, da hribskim škrjancem na Goričkem izboljšamo prehranjevalne možnosti, smo z lastniki 7 ha primernih travnikov za hribskega škrjanca sklenili pogodbe, v okviru katerih bodo travnike ob primernem času pokosili, jih ne bodo mulčali ali gnojili. Za izvedene ukrepe pa bodo dobili plačilo. Z namenom ohranitve 50 sadnih dreves, s primernimi dupli v deblih za gnezdenje velikega skovika, smo z lastniki teh dreves, ki rastejo v 16 različnih katastrskih občinah na Goričkem, sklenili pogodbe. Lastniki bodo

v naslednjih letih sami večkrat obrezali drevo ali odstranil belo omelo, za izvedene ukrepe pa bodo dobili plačilo. Na območju občine Kuzma ni bilo najdeno nobeno primerno drevo ali pa se lastniki niso odločili za izvedbo ukrepa.

Veliko časa smo namenili pripravi in izvedbi prve stalne razstave o netopirjih v Sloveniji, ki smo jo skupaj z domačini postavili v nekdanji šoli v Kančevcih in jo poimenovali Preživetje z netopirji. Več o njej v drugem prispevku. Skupaj s kmetijskimi svetovalci iz Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije – zavodom Murska Sobota trenutno nagovarjamo lastnike travnikov in visokodebelnih sadovnjakov, da bodo za namene ohranjanja metuljev mravljiščarjev in velikega skovika kosili travnike in ob tem puščali nepokošene pasove trave in hranilnih rastlin za metulje ter kobilice. Kobilice predstavljajo najpomembnejši plen za velikega skovika in belo štorčlo. Hkrati bomo sklepali pogodbe z lastniki mejic, v katerih se prav tako prehranjuje ali živi veliki skovik.

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

V prihodnjih tednih in mesecih bomo začeli z zasaditvijo jablan starih sadnih sort na 15 ha novih površin skupaj z dosaditvijo sadnih dreves na 5 ha površin v obstoječih visokodebelnih sadovnjakih. Prednostno bomo izbirali območja, kjer smo v preteklih letih zabeležili pojavljanje velikega skovika. To so deli občine Rogašovci, Kuzma, Šalovci, Puconci in Moravske Toplice.

Za podrobnejše informacije o izvedbi ukrepov in sodelovanju v njih, se zainteresirani lahko oglasijo na sedežu JZ KPG, Grad 191, ali nas pokličejo od ponedeljka do petka, med 8.00 in 14.00, na številko 02 551 88 71.

Gregor Domanjko

Foto: Darja Kuronja

POSTAVILI PRVO STALNO RAZSTAVO O NETOPIRJIH V SLOVENIJI

Ali se netopirji zapletajo v lase? Ne, ker so odlični letalci. Ali netopirji pijejo človeško kri? Ne, ker se netopirji pri nas prehranjujejo izključno z žuželkami. Ali so netopirji nevarni za ljudi? Ne, razen, če jih boste poskušali ujeti in vas bodo ugriznili. Gre za izmišljene predsodke, s katerimi so odrasli v preteklosti strašili otroke, ker so se jih iz neznanja tudi sami malo bali. Od letos naprej imajo prebivalci in obiskovalci Goričkega odlično priložnost, da s pomočjo prve stalne razstave o netopirjih v Sloveniji, ki smo jo v Javnem zavodu Krajinski park Goričko (JZ KPG), skupaj z Župnijo Kančevci postavili v nekdanji šoli v Kančevcih, bolje spoznajo te nočno aktivne in zelo koristne živali.

Zakaj prav v Kančevcih? Ker je na podstrešju nekdanje šole v Kančevcih eno od dveh znanih kotišč malega podkovernjaka, ene od 16-ih vrst netopirjev, ki živijo na Goričkem. Mali podkovernjaki, ki jih je bilo leta 2014 vsega 14 primerkov, letos pa že 65, se tam zadržujejo med aprilom in oktobrom. Za dolgoročno ohranitev tega pomembnega kotišča je bil v okviru projekta Gorička krajina, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, z lastnikom stavbe, Župnijo Kančevci, sklenjen dolgoročen dogovor o varstvu netopirjev. Župnija se je odločila, da obnovi streho na nekdanji šoli in prostor, kjer je danes razstava o netopirjih. Kje torej lažje predstaviti netopirje, kot tam, kjer živijo.

Slavnostna otvoritev razstave se je zgodila 13. septembra 2019 v okviru Mednarodne noči netopirjev. Razstavo odlikuje celovita predstavitev netopirjev in njihovih življenjskih prostorov z izjemnim prikazom zvezdnega neba. Posebno vrednost razstavi dajeta kameri, ki sta nameščeni na podstrešju in v kleti stavbe ter zaslon v razstavnem prostoru, preko katerega lahko obiskovalci v živo, 24 ur na dan, spremljajo netopirje.

Otvoritev razstave je pospremila več kot 80 obiskovalcev z Goričkega in od drugod, ki so se med vodenji in opazovanjem netopirjev družili ob domačih dobrotah goričkih ponudnikov in domačinov.

Razstava je na ogled po predhodnem dogovoru z JZ KPG pri Gregorju Domanjku (gregor.domanjko@goricko.info, 02 551 88 68) ali Župnijo Kančevci pri br. Juriju Štravsu (031 545 108). Vabljeni, da jo obiščete!

Večina netopirjev se čez zimo umakne v podzemne jame in kleti, kjer spijo oz. hibernirajo. V tem času ni zaželeno, da jih pri spanju motimo. Lahko pa se nam pridružite in jih od blizu spoznate na zanimivem predavanju z naslovom Netopirji – naši sosedi v Krajinskem parku Goričko in v Pomurju. Predavanje bo v četrtek, 20. februarja, ob 17.30 v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti.

Gregor DOMANJKO

Foto: Gregor Domanjko

DELOVANJE PGD KUZMA SKOZI LETO 2019

Prostovoljno gasilsko društvo Kuzma je bilo tekom leta 2019 dejavno na več področjih. Konec aprila so gasilci, kot že tradicionalno vsako prejšnje leto, postavili mlaj na dvorišču gasilskega doma v Kuzmi. Udeležilo se ga je 15 gasilcev in nekaj ostalih vaščanov. Po končani postavitvi mlaja so se gasilci, namesto vsakoletnega piknika, udeležili zabave v čast prihoda otroka, ki ga je dobil dolgoletni član društva.

V letu 2019 so bili gasilci dejavni tudi na drugem področju. Nadaljevali so z obnovo gasilskega doma. Narejen je bil tlak v obeh etažah, izdelan je bil strop v vseh treh straniščih, položena je bila keramika in montaža sanitarne opreme. Ob tem se gasilci želijo zahvaliti gospodu Francu Žoharju za položitev keramike, gospodu Mitji Šerugi s. p. za izvedbo elektroinstalacij, gospodu Tomažu Racu s. p. za vodoinštalacijska dela, gospodu Milanu Pelcarju za nesebično pomoč pri pleskarskih delih in gospodu Dragu Kularju za izvedbo tlakov.

Udeležili so se tudi intervencije v Kuzmi, kjer so uspešno pogasili požar. Prav tako so se udeležili pregleda društva in občinskega gasilskega tekmovanja z eno enoto v Matjaševcih. V oktobru, ki je tudi mesec požarne varnosti, so se udeležili požarne vaje v Matjaševcih, kjer je bil prikazan požar hiše. Požarne vaje se je udeležilo 5 članov, eden z IDA aparatom.

Na družabnem področju so bili gasilci letos zelo dejavni, saj so organizirali kar dve prireditvi, in sicer kot prvo občinski praznik občine Kuzma, ki so ga organizirali v sodelovanju z nogometnim klubom Tromejnik. Kljub slabemu vremenu so na tej prireditvi poželi dobro obiskanost. Za zabavo je poskrbela znana glasbena skupina Modrijani. Med častnimi gosti so bili poslanci državnega zbora Republike Slovenije, župani sosednjih občin in gostje iz Hrvaške. Kot drugo pa so se odločili, da bodo septembra organizirali

še eno prireditev, kjer pa so bili organizatorji sami gasilci iz Kuzme. Prireditve se je začela v večernih urah in trajala do jutra. Nastopali sta glasbeni skupini Weekend Band in Blue Planet. Gasilci so bili z obiskanostjo prireditve zelo zadovoljni. Ob tej priložnosti se posebej zahvaljujejo gasilcem iz Doliča, gostilni Gaberšek in Caffee Debok za vso pomoč in podporo.

Za uspešen zaključek leta 2019 so se gasilci odločili, da bodo organizirali še eno prireditev, in sicer je bila ta na temo prižiga lučk in vstopa v adventni čas. Dogodek je potekal zadnjo soboto novembra, 30. 11. 2019, od 15. ure dalje. Gasilci so si s tem dogodkom prizadevali za čim boljše odnose med krajanji, da so se lahko vsi sprostiti in v tem lepem prihajajočem prazničnem decembru vsaj za nekaj časa pozabili na slabo.

PGD Kuzma želi Vsem vesele praznike in vse dobro v letu 2020.

Srečno.

Upravni odbor PGD Kuzma

PGD GORNJI SLAVEČI V LETU 2019

Leto 2019 se počasi, a vztrajno pomika proti koncu. Čas je, da še zadnjič preletimo preteklo leto in z optimizmom pričakamo novega.

Leto 2019 je v prostovoljnem gasilskem društvu Gornji Slaveči potekalo po ustaljenih tirnicah. Velik poudarek smo tudi letos namenili izobraževanju naših članov, ki so se pridno udeleževali usposabljanja za različne specialnosti. Usposobljenost naših članov je tako na zelo visoki ravni, kar pripomore k še večjemu pomenu našega društva, veseli pa nas dejstvo, da so naši člani še vedno željni novih znanj in sposobnosti. Uspešno smo sodelovali pri nekaj intervencijah v naši vasi, prav tako tudi na občinski ravni, veseli pa nas, da je bilo letos le teh manj kot pretekla leta.

Požar kotlovnice javnega centralnega ogrevanja v Kuzmi (junij 2019)

Občinskega gasilskega tekmovanja, ki je letos potekalo v Matjaševcih, smo se udeležili s štirimi enotami, in sicer z dvema enotama članov, eno enoto članic in naših najmlajših, zdaj že mladincev. Veselili smo se lahko zmaga v kategoriji članov in članic, prav tako tudi v kategoriji mladincev.

Občinsko gasilsko tekmovanje v Matjaševcih z osvojenimi pokali.

Še posebej smo ponosni na našo najmlajšo enoto mladincev, ki so začeli uspešno stopati po stopinjah naših članov in članic. Veselimo se njihovega napredka in z optimizmom zremo v prihodnost. Čestitke tudi našim članom za osvojeni prehodni pokal Občine Kuzma. PGD Gornji Slaveči je tako zapustilo tekmovanje s popolnim izkupičkom. Sicer pa se naši enoti članov in članic redno udeležujeta tudi tekmovanja izven naše občine in tam nizajo zelo dobre rezultate. Čestitke za ves vložen trud in rezultate, ki ob tem niso mogli izostati. Veliko truda smo vložili tudi v organizacijo zdaj že 10. tekmovanja za pokal Kamene grabe, ki je na Gornje Slaveče privabilo kar 14 ekip članov in članic.

Postroj tekmovalnih enot na 10. tekmovanju za pokal Kamene grabe

Tudi letos so naši mladi člani pridno prispevali k ohranjanju našega planeta z zbiranjem starega železa, v aprilu pa smo organizirali tudi čistilno akcijo in tako vsaj delno prispevali k čistemu okolju.

V čast obeležitve dela prostega dneva smo maja postavili »Majpan«, decembra pa smo lučke prižgali tudi na božičnem drevescu na dvorišču našega gasilskega doma.

Oktober smo številčno sodelovali pri vaji v sklopu meseca požarne varnosti.

V nizanju dobrih tekmovalnih rezultatov pa ne smemo pozabiti na naše čudovito poslanstvo. Gasilci PGD Gornji Slaveči smo vedno pripravljene priskočiti na pomoč in nesebično pomagati vsakomur, ki je le te potreben. Narava postaja vse bolj neusmiljena in pred nas postavlja številne nove izzive in preizkušnje. Zahvala gre torej vsem gasilcem, ki svoj prosti čas namenjajo tako lepemu poslanstvu in so vedno tu, ko jih potrebujemo. Ne nazadnje gre zahvala tudi vsem tistim, ki društvu priskočijo na pomoč ob raznih prireditvah, vsem simpatizerjem društva in vaščanom, ki nas pri našem delu podpirajo. Upamo in računamo na vašo pomoč tudi v prihodnjem letu.

Leto 2019 se je obrnilo v svoj konec, kot bi trenil. Zgodba, ki se podpiše pod leto 2019, je tako zaključena. Pred vrati čaka že nov, nepopisan list. Naj bo čimbolj barvit! Na tem mestu izkoriščam priložnost in vsem vaščankam in vaščanom, občankam in občanom v imenu PGD Gornji Slaveči zaželim mirne in vesele božične praznike. Leto 2020 pa naj bo srečno, veselo in zdravo, hkrati pa leto, ko bo potrebne čim manj naše pomoči.

Katja KRPIČ

Vaja v sklopu meseca požarne varnosti, ki je potekala v Matjaševcih.

ŠPORTNO DRUŠTVO INTER DOLIČ

Smo nogometni klub Inter Dolič, eden izmed Romskih klubov pod vodstvom MNZ KMN Goričko. Klub je bil ustanovljen leta 2002, torej je za nami že 17 let.

Prvotno igrišče je bilo pri Gostilni Vrtač v Doliču. Leta 2008 smo zgradili slačilnico in nogometno igrišče v romskem zaselku Dolič, od takrat pa klub deluje na tej lokaciji, ki je sedež športnega Društva Inter Dolič. Našo nogometno ekipo si lahko ogledate na fotografiji.

Zdravko CENER

vodja ekipe

VELIKI TEKMOVALNI DOSEŽKI ŠPORTNO REKREACIJSKEGA DRUŠTVA GORNJI SLAVEČI V LETU 2019

Športno rekreacijsko društvo Gornji Slaveči se vsem članom športnikom, športnicam po posameznih selekcijah zahvaljuje za sodelovanje, dosežene rezultate, sodelovanje na športno rekreacijskih prireditvah, tekmovanjih in prireditvah. Naše dosežke vam tako predstavljamo predvsem v slikah.

Prvaki Goričke lige in zaključnega turnirja v elektronskem pikadu: Slavko Krpič, Dario Baranja, Franc Čerpnjak, Tomaž Ūllen, Srečko Šarkezi, Robert Šertak, Tine Barber.

Sekcija malega nogometa je v Malo nogometni ligi Zahod zasedla četrto mesto, kar je eden najboljših rezultatov te ekipe v tej ligi. V jesenskem delu lige 2019/2020 je ekipa prav tako četrta, za prvacom pa zaostaja le tri točke.

Ekipe ŠRD Gornji Slaveči v ligi sezone 2019/2020

Pikado sekcija je v lanski sezoni dosegla skoraj nepovnljive uspehe, in sicer je bila sekcija PK Slavček ŠRD Gornji Slaveči prvak Pikado lige Goričko v ligaškem delu lige. Sekcija je bila brez poraza. Najboljši igralec pikada na zaključnem turnirju najboljših 32 igralcev v ligi je bil Aleš Zdravec. Gorički prvak na turnirju v pikadu posamezno med 32 udeleženci je postal Slavko Krpič. V slovenski super ligi A Vzhod je bila ekipa PK Slavček na sedmem mestu, na državnem prvenstvu v Radencih pa na devetem. Aleš Zdravec je bil državni prvak v pikadu posamezno.

Gorički prvak v pikadu, Slavko Krpič

Na občinskem turnirju malega nogometa je ekipa Gornjih Slaveč postala prvak občine Kuzma, to pa kar na domačem igrišču. Prav tako je bila ekipa Gornjih Slaveč prvak na prvem občinskem turnirju leta 1999, ki je potekal v Doliču.

Občinski prvaki v malem nogometu občine Kuzma: Damir Krpič, Damir Hajdinjak – drugi najboljši strelec, Damjan Felkar, Žan Hull, Sašo Cener, Rok Štesl, Leo Štrtak, Niki Časar, Rajko Kous, Timi Čurman. Manjka vodja ekipe, Anton Recek.

Športno rekreacijsko društvo Gornji Slaveči vsako leto opravi redni letni občni zbor, sodeluje v drugih občinskih vaških akcijah, kot je očiščevalna akcija.

Udeleženci očiščevalne akcije, ki ni bila množična, bila pa je učinkovita

Društvo je pripravilo tekmovanje v kartanju, odbojki na mivki, več pikado turnirjev, Risarski piknik in Občinski turnir v malem nogometu, kjer so sodelovale ekipe iz Gornjih Slaveč, Matjaševcev, Doliča, Kuzme, Trdkove in Romska ekipa Dolič. Najboljši strelec turnirja je bil Drago Rogan iz Matjaševcev, najboljši vratar pa Damir Krpič iz Gornjih Slaveč. Turnir je bil uspešno izpeljan, kljub rahlemu dežju. Igrišče je bilo zelo dobro pripravljeno in vzdrževano, obisk gledalcev je bil zadovoljiv. V obnovljeni dvorani, ki meri 100 m², so se igralci lahko odpočili, okrepčali in ponovno pomerili v malem nogometu.

V dvorani Športno rekreacijskega centra Slavček, ki je dobila dokončno obliko, je možen tudi najem za različne prireditve, veselice, rojstne dneve, zaključke, valete, piknike, nogometne turnirje, kot je bil Binkoštni. Naš center zajema tudi odbojgarsko in balinarsko igrišče, tribune in igrala za otroke.

Društvo je organiziralo tudi zaključni turnir v Mednarodni nogometni ligi A-SLO-H, kjer je nastopilo pet ekip, in sicer KMN Breza Brezovci, KMN Radovci, Slovenska ves, ŠRD Matjaševci, Veterani Grad in ŠRD Gornji Slaveči. Turnir je potekal ob 15-letnici delovanja lige, pod organizacijo ŠRD Gornji Slaveči.

Društvo je bilo tudi soorganizator različnih prireditev, ena od odmevnih je 21. Kmečki dan in Regijsko tekmovanje v oranju, ki smo ga skupaj z organizatorji vzorno, in po besedah večkratnih udeležencev, tudi vedno boljše organizirali. Regijsko tekmovanje v oranju je potekalo s tekmovalnimi plugi krajniki, obračalnimi, navadnimi in starodobnimi plugi. Med starodobniki je zmagal Franc Hajdinjak, pred Viljemom Pozvekom. Oba sta se udeležila tudi Državnega prvenstva v oranju v Moravskih Toplicah, kjer sta se uvrstila med najboljše. Ob dobri organizaciji se moramo zahvaliti vsem delavcem na prireditvi, ki so pripravili zastoj hrano, vsem oračem, drugim, ki so pomagali pri pripravi, vsem donatorjem, občini Kuzma in ostalim sosednim občinam, vsem nastopajočim, verskim skupnostim, razstavljalcem, stojnicam z dopolnilno dejavnostjo in glavnima razstavljalcema ter donatorjema Mehanizaciji Sraka Renkovci in Fotovoltaiki Vrečič Skakovci.

Športno rekreacijsko društvo Gornji Slaveči zaključi leto s tradicionalnim silvestrskim pohodom po vasi, ki je namenjen Zdenku Škodniku in vsem preminulim članom društva. Takrat se tudi ustavimo na pokopališču, kjer obudimo spomine. Letos bomo tudi prvič pripravili enodnevni predbožični izlet v Budimpešto, in sicer 21. decembra.

Ob prehojeni poti Športno rekreacijskega društva v letu 2019 bi se še enkrat zahvalili in čestitali vsem, ki so naše društvo predstavljali v lepi luči na različnih tekmovanjih in športno rekreacijskih prireditvah. Na tej poti smo bili deležni podpore vseh članov, vaščanov in simpatizerjem, za kar se jim zahvaljujemo in si želimo nadaljnega sodelovanja. Ob enem pa naj vas povabimo na redni letni občni zbor društva, ki bo 4. 1. 2020 v ŠRC Slavček na Gornjih Slavečih.

Slavko KRPIČ

Ko se prižgejo praznične lučke sredi bele mrzle zime, prijateljstvo ogreje nam dlani in želja vzpne se iz srca v višine.

Vse, kar slabo je, z Novim letom naj zbledi,
vse, kar dobro je, naj za vekomaj ostane!

Prava pot je pot srca, ostalo so le ovinki.

Naj vas v božično noč in novo leto popelje pot brez ovinkov
in naj vas v prazničnem miru sreča nežno objame!

Vesel božič, lepe novoletne praznike in takšno celotno leto 2020 vam želi Športno rekreacijsko društvo Gornji Slaveči

ŠPORTNO DRUŠTVO TRDKOVA V LETU 2019

Šport krepi naše telo in povezuje ljudi med seboj. Športno društvo Trdkova je letos obeležilo dvajsetletnico delovanja.

Kot vsako leto, smo tudi v letu 2019 našo pot zapolnili s cilji, ki smo si jih prizadevali v celoti doseči. Trinajstega aprila smo izvedli spomladansko akcijo čiščenja in pobiranja odpadkov. Po deveti uri zjutraj smo se zbrali na dogovorjenem zbirnem mestu pred gasilskim domom, kjer smo se razdelili v skupine in poskušali počistiti večji del naše vasi. Pričakovali smo večjo udeležitev, saj je naše poslanstvo skrbno ravnanje z okoljem, s tem pa prenašamo odnos do okolja, do svoje družine, prijateljev, znancem itd. S svojim zgledom navdihujemo vse generacije, ki nam sledijo.

Skupinska ob 20 letnici delovanja društva

Maja smo izvedli že tradicionalni Meddržavni pohod prijateljstva, ki je potekal do Tromejnika, potem pa po državni meji, skozi vas Trdkova, nazaj do gasilskega doma. Izkoristili smo lepo vreme in se podali na zanimivo pot, kjer nas je na koncu pričakala hladna pijača in jedača.

Igralci odbojke na športnem dnevu

Junija smo sodelovali pri izvedbi velikega državnega maratona, imenovanega »Diagonala 335«, katerega cilj je v manj kot 24 urah prekolesariti slovensko diagonalo iz Goričkega do Portoroža. Start je bil že tretje leto zaporedoma v Trdkovi, kjer smo na pobudo mladih sovaščanov pripravili start in okrepčilo, tako za udeležence kot za gledalce. Naj še omenim, da je kolesarje od Trdkove do Portoroža spremljal gospod Stanislav Žampar, ki je vozil kombi z vso kolesarsko opremo in tudi pijačo. Vsako leto je več kolesarjev; prvo leto jih je bilo borih 20, letos pa je številka že prešla preko 100. Vabljeni tudi v letu 2020, kjer bomo spet pričakali kolesarje iz vse Slovenije.

Septembra smo izvedli tradicionalni športno rekreacijski dan na igrišču. Pripravili in proslavili smo tudi dvajseto

obletnico delovanja društva. Ustanovitev našega društva sega v leto 1999, zato pa smo se odločili, da vse nekdanje igralce povabimo na športni popoldan. Potekala je tudi nogometna, seveda pa smeha ni manjkalo. Najbolj pogumni so se podali na odbojgarsko igrišče, kjer so odigrali odbojko med ženskami in moškimi. Kdo je zmagal, lahko samo ugibamo.

Skozi vse leto smo skrbeli za čiščenje in košnjo igrišča ter njene okolice. Hvala vsem, ki ste kakorkoli priskočili na pomoč. Zahvaljujem se vsem in vsakemu posebej za vso vloženo delo in pomoč pri posameznih prireditvah. Vse skupaj prijazno vabim na tradicionalni pohod k polnočni maši na božični večer!

V letu 2020 vam v svojem in imenu UO želim obilje zdravja, uspehov in sreče. Če imamo zdravje, imamo vse!

Igor FICKO

Skupinska slika kolesarjev Diagonale 335

MATJAŠEVCI V LETU 2019

V letu 2019 smo ŠRD Matjaševci peljali delovanje društva po zastavljenih tirnicah z začetka leta. Pred nami so praznični dnevi in skorajda že tudi novi izzivi za prihodnost. Je pa tudi pravi čas, da se ozremo in pregledamo, kaj smo storili v iztekajočem se letu.

V naši osnovni dejavnosti rekreacijskega športa smo tekmovali v mednarodni veteranski ligi malega nogometa Goričko, sezona 2018/2019, kjer smo po enajst letnem premoru tekmovalja v omenjeni ligi med osmimi ekipami dosegli zadnje mesto. Kljub na trenutke dobrim predstavam in borbenosti, nam igra nikakor ni stekla. Ob vsem tem nismo obupali, kajti ekipo krasi prijateljstvo, želja po tekmovalju in športnem druženju. V sezono 2019/2020 smo krenili odločno, ampak kljub temu si nismo zadali visokoletečih ciljev. Slika na lestvici je popolnoma diametralno nasprotna lestvici na koncu lanske sezone, kajti trenutno po odigranem jesenskem delu zasedamo prvo mesto mednarodne veteranske lige Goričko.

Matjaševci so bili letos na občinskem nogometnem turnirju v malem nogometu, ki je potekal na Gornjih Slavečih, branilci naslova prvaka iz leta 2018. Kot trdoživa, borbeno in nepopustljiva ekipa smo se dokazali tudi letos. Naša napol veteranska ekipa se je dobro kosala z mladeniči iz drugih vasi in je na koncu osvojila odlično drugo mesto. Ob tem je na Gornjih Slavečih potekal tudi zaključni nogometni turnir mednarodne veteranske lige Goričko, kjer smo obujali spomine na pričetek lige iz daljnega leta 2002. Izpadli smo po streljanju kazenskih strelcev proti Slovenski vesi. Pred nami je zimski čas, ko bomo v telovadnici OŠ Kuzma organizirali športno rekreacijo za naše člane.

Veteranska ekipa ŠRD Matjaševci

Seveda smo bili aktivni tudi na družabnih področjih. Tako smo marca ob dnevu žena in materinskem dnevu organizirali slovesnost v vaško gasilskem domu. Kulturni program so izvedli naši najmlajši in naši osnovnošolci pod vodstvom Anje Santl. Med samo prireditvijo je sicer prišlo do daljšega izpada elektrike, kar pa ni vplivalo na razpoloženje v dvorani. Za dobro voljo in enkratno vzdušje pa je s harmoniko poskrbel Simon Benko.

Letos smo v ŠRD Matjaševci končno uresničili dolgoletno željo in organizirali izlet za naše vaščane. Obiskali smo Veliko planino, jamo Pekel in fontano piva v Žalcu. Kljub bolj kislemu vremenu smo se z obilo dobre volje podali na pot in skupaj premagali tudi vreme. Preživeli smo prelep dan v objemu narave, ki smo ga na koncu začinili s pokušino piv slovenskih pivovarjev.

Skupinska slika udeležencev izleta po povratku iz Velike Planine

V majhni vasi, kot so Matjaševci, je vsako sodelovanje dobrodošlo, kar se zmeraj znova izkaže, da en brez drugega ne moremo. Sodelovanje med ŠRD in PGD Matjaševci je stalnica že od ustanovitve našega društva. Letos smo skupaj vsak prvi petek v mesecu urejali okolico igrišča in vaško gasilskega doma. Skupaj smo se udeležili tudi vsesplošne čistilne akcije v vasi. Nabrali smo kar nekaj smeti, ki jih neosveščeni ljubitelji onesnaževanja okolice vedno znova odlagajo v naravo, kljub temu da imajo vse možnosti, da smeti odložijo na za to določenih mestih ob določenem času. Ob prazniku dela, 1. maja, pa smo, kot vsako leto, postavili mlaj in se ob tem tudi poveselili.

V oktobru, ki velja za mesec požarne varnosti, je bila pri nas izvedena vaja za gasilce iz gasilske zveze občine Kuzma z nazivom »Požar v Matjaševcih«. Med vajo se je preizkusila gasilska oprema in organiziranost ter usposobljenost gasilcev v primeru požara hiše in poškodovanih stanovalcev. Vaje so se udeležila vsa gasilska društva gasilske zveze občine Kuzma.

Ob koncu se v imenu ŠRD Matjaševci zahvaljujem vsem, ki s svojim delom in finančno pomočjo omogočate, da naše društvo lahko nemoteno deluje in uresničuje svoje cilje. Ob enem pa vam želim, da prijetno preživite decembrske praznike ter obilo sreče in zdravja v letu 2020.

Patricij ŽOHAR

NK TROMEJNIK SKOZI LETO 2019

Prihaja čas, ko se ozremo na odhajajoče leto.

ZNogometni klub je spomladanski del tekmovalne sezone v 3. SNL vzhod končal na mestu, ki ga je po reorganizaciji lig vodilo v Pomursko nogometno ligo (PNL). Žal klubu ni uspelo pridobiti licence za nastopanje v 3. Slovenski nogometni ligi (SNL). Eden izmed pogojev za pridobitev licence je, da ima klub zraven članske, še najmanj štiri mlajše selekcije. Prav slednje je za okolje, v katerem klub deluje, težko. OŠ Kuzma obiskuje le 60 fantov in posledično je zelo težko sestaviti več selekcij.

Ob koncu spomladanskega dela prvenstva so klub zapustili Connor Hildebrandt, Nikola Prahič, Luka Prahič in Boštjan Maučec. Kdor spremlja pomurski nogomet, ve, da v ligi PNL manjka le zadnjih 20 let najboljša ekipa v našem okolju, NK Odranci (razen Mure in Nafta). Ti imajo tak vložek v klub in infrastrukturo, da jim drugi v Pomurju težko sledimo. Vsi drugi klubi pač nastopajo v Pomurski nogometni ligi. Liga je zelo zanimiva, kajti v njej nastopa veliko naših stalnih tekmecev, tako, da so tekme dobre. V poletnih mesecih so se ekipi Tromejnika pridružili Mitja Boštjak, Matjaž Vöröš, Damjan Gjergjek, Goran Gjergjek, Denis Sukič in Attila Soos. Igralci so okrepili vrste kluba in ekipa je nanizala lepe uspehe. Tromejniku je v jesenskem delu uspelo zasesti mesto tik pod vrhom PNL. Po 4. kolu jesenskega dela prvenstva je prišlo tudi do menjave trenerja. Dotedanjega trenerja Štefana Škaperja je nasledil Bogdan Črnko. Sledil je niz šestih zaporednih zmag. Okrepljeni ekipi je uspelo v pokalni tekmi premagati tudi tretjeligaško ekipo NK Ljutomer. V pokalnem tekmovanju se je Tromejniku tako uspelo uvrstiti med štiri najboljše ekipe v Pomurju. Klub po premoru v spomladanskem delu čaka polfinalna tekma.

Moja želja je, da bi tudi v Kuzmi imeli primerno športno infrastrukturo, kot jo ima večina klubov v PNL. Ampak vedno se vse začne in konča pri financiranju. Žal je požrtvovalno delo posameznikov, ki z entuziazmom in požrtvovalnostjo skrbijo za vedno urejeno igrišče in se trudijo z različnimi aktivnostmi ob športno igrišče privabiti čim več obiskovalcev, premalo. Želeli bi si, da bi nas lokalna skupnost podprla tako moralno kot finančno pri naših prizadevanjih in aktivnostih. Teh se skozi celotno leto nabere več kot štiristo.

Kljub vsem težavam pa se bomo člani kluba še naprej trudili in si prizadevali, da bomo naše navijače razveseljevali s športnimi uspehi.

Kot predsednik kluba NK Tromejnik bi se zahvalil vsem, ki s svojim prostovoljnim delom pomagata klubu, vsem navijačem, staršem otrok, sponzorjem in tudi Občini Kuzma.

Boštjan GRAH

predsednik NK Tromejnik

NIŽJE SELEKCIJE NK TROMEJNIK

Tekmujemo s tremi selekcijami, ki so v jesenskem delu ene bolj, druge manj uspešno nastopale. V poletnem prestopnem roku smo se po dogovoru med kluboma NK Grad in NK Tromejnik združili pri mladih selekcijah. Naš mladinski kader je okrepil vrste Grada, igralci U17 iz njihove ekipe pa so prišli nastopati za nas. Priključili smo seveda tudi naše igralce in odigrali v jesenskem delu po najboljših močeh. Rezultat ni bil vrhunski, so se pa fantje trudili in pošteno odigrali tekme, za kar se jim posebej zahvaljujem, kajti tudi takrat, ko ti ne gre najboljše moraš igrati in upati na boljše rezultate. Kot opravičilo je tudi to, da je večina fantov v šolah in med tednom niso doma, zato preprosto nismo mogli normalno trenirati.

Ekipa U13 se je po odlični lanski sezoni precej premešala. Zapustil nas je naš najboljši igralec Anej Kerec, ki je prestopil k ekipi Mure, kar pa je samo dokaz, da delamo dobro in si štejemo v čast, da naši igralci trkajo na vrata večjih klubov. Pridružili so se nam igralci iz ekipe U13 od Grada. Fantje so zelo pridni, delavni, radi prihajajo trenirati, je pa seveda potreben čas, da se spoznajo in uigrajo. Jesenski del smo končali na 4. mestu, kar ocenjujem kot dober rezultat. Glede na številne poškodbe (Rogan, Horvat, Potočnik ...) lahko fantom samo čestitam za doseženo. Imamo pa seveda še veliko dela na treningih in lepo možnost za napredovanje.

Naša najuspešnejša je bila najmlajša selekcija U9. Tudi k tej ekipi so pristopili igralci iz NK Grad in se izjemno vključili. Fantje na vseh turnirjih v celotnem letu niso bili poraženi, odigrali so vrhunske tekme, bili so res pravi v vsakem trenutku, v vsaki tekmi posebej. Čestitke trenerjem nasprotnih ekip, ki nam dajejo samo še dodatni motiv za delo in napredovanje. V posebnem spominu pa nam je ostal turnir na domačem igrišču, ko je ekipa v izredni konkurenci,

pred svojimi navijači (starši), osvojila 1. mesto. To zadovoljstvo, ponos je težko opisati. Fanje so si to res zaslužili, saj pridno in trdo trenirajo. Vsa čast za doseženo – kapo dol! Udeležili so se tudi turnirja Avto Rajh Murska Sobota Open. V skupini so bili skupaj z ekipami SK Sturm iz Graza, Olimpijo in Muro. Odigrali so odlično in si nabrali dodatne izkušnje za v prihodnje. V zimskem času uporabljamo telovadnico in treniramo 2-krat tedensko. Tako smo aktivni tudi v času, ko ni turnirjev in prvenstvenih tekem.

Ob koncu se skupaj z Matejem zahvaljujemo staršem za zaupanje, spodbudo in vse, kar naredite, da nam uspeva to, kar radi delamo in to, kar imamo najrajši – nogomet. Hvala vam. Vsem pristašem našega kluba, kakor tudi vsem drugim, lepe praznike in vse dobro v letu 2020.

»Što smo mijj? Tromejnik!«

Bojan HORVAT

SHOTOKAN KARATE-DO KLUB TROMEJNIK-KUZMA

Shotokan karate-do klub Tromejnik Kuzma ima treninge vsak torek in petek v telovadnici osnovne šole Kuzma. Glavi trener je Sensei Darjan Rošker, mojster 6. DAN-Renshi. Pri strokovnem delu mu pomagajo inštruktorji Jelka Rošker Trajbar in Marko Bunderla, oba mojstra 3. DAN ter Boštjan Grah, mojstrski kandidat, 1. KYU.

Skozi treninge dihanja se pri nas naučite samoobrambe, obvladovanja misli in telesa, motoriko in orientacijo v prostoru. Najpomembnejše je, da ste lahko aktivni v gibanju, ne glede na vašo starost. Znanje si pridobivamo od domačih in tujih (japonskih in evropskih) inštruktorjev, največ izkušenj pa pridobimo od učencev. Učimo jih spoštovati sebe in druge, predvsem pa braniti pot resnice. V izobraževanje, poleg treningov, v telovadnici domače osnovne šole spadajo še seminarji v Murski Soboti, Rušah, Domžalah, Izoli in v tujini: Italija, Avstrija, Belgija, Madžarska in Japonska, strokovno izpopolnjevalni treningi v Mariboru, v centralnem doju pa še fizične priprave v Poljčanah in na Pohorju (dom Planinka). Najzanimivejše izobraževanje je vsekakor v Izoli, ki poteka poleti in se imenuje IZOLA CAMP. Odvija se julija, ko je lepo vreme, vzdušje daje morsk zrak in seveda voda, tako da naporeni treningi v bistvu sploh niso naporni. Rezultati pridnega dela v telovadnici se odražajo v uspešno opravljenih izpitih za nižje barvne (KYU) in črne (DAN) pasove, ki se opravljajo na seminarjih.

Glede na to, da tekmovalna aktivnost še ni končana, so doseženi rezultati Shotokan karate-do kluba Tromejnik Kuzma

nad pričakovanji. V zadnjem letu se je članstvo povečalo, s tem pa tudi prisotnost na tekmovanjih.

Na Državnem S.K.I.F. prvenstvu Slovenije v katah in v kumiteju (borbah) v Rušah, 23. 3. 2019, je klub osvojil skupno 3.mesto, na Državnem S.K.I.F. prvenstvu Slovenije v tehničnem kumiteju v Mariboru, 26. 10. 2019, pa zelo visoko 2. mesto. Naši mladi tekmovalci so državni prvaki, nosilci srebrnih in bronastih medalj ... Odlične rezultate dosegajo tudi na mnogih mednarodnih karate turnirjih v Italiji, Avstriji, Srbiji, kjer posegajo tudi po najvišjih mestih, ki prinašajo medalje vseh barv.

Rezultat odličnega dela v zadnjem obdobju je pripomogel, da je imel klub ponovno predstavnike v vrstah državne S.K.I.F. reprezentance Slovenije, ki je nastopala na 13. Svetovnem S.K.I.F. prvenstvu julija (15.-22. 7. 2019) v mestu Hradec Králove. S.K.I.F. Slovenijo in s tem naš klub so zastopali Renej Fujs, Emilija Malena Martinuzzi, Jelka Rošker Trajbar – tekmovalci, Sensei Darjan Rošker – trener in tehnični vodja S.K.I.F. reprezentance Slovenije ter Miroslav Martinuzzi – pomočnik trenerja reprezentance. Mlada tekmovalca, Renej in Emilija, sta dostojno nastopala, okusila sta zmagi v prvem in drugem kolu svetovnega prvenstva. Jelka pa je v svoji kategoriji v katah posamezno (veteranke od 50 do 54) dosegla odlično 5. mesto.

Štirinajstega decembra 2019 bo v telovadnici osnovne šole Kuzma potekal tradicionalni že 27. Mednarodni S.K.I.F. karate turnir za Pokal Tromejnik Kuzma. S prihodom našega trenerja, Darjana Roškerja, je turnir res prešel na mednarodni nivo, saj

so na turnirju zadnja leta nastopali tekmovalci iz Avstrije in Madžarske. Upamo in želimo si, da bi letos turnir ponovno bil mednarodno obarvan, tudi s tekmovalci iz Srbije. Turnir šteje tudi za Pokal S.K.I.F. zveze Slovenije, skupaj s turnirjem Ruše in Domžale. V letu 2018 je klub za Pokal S.K.I.F. zveze Slovenije osvojil 3. mesto in na samem turnirju 2. mesto. Vsi si želimo, da bi tudi letos ponovili lanski uspeh.

In kdo so mladi tekmovalci (ali kot pravi pesem znanega pevsca Balaševića: »neki novi klinci ...«), ki so letos prinesli klubu velike rezultate? To so Rijan Fujs, Eva Grah, Maksimiljan Markoč, Gal Časar, Renej Fujs, Emilija Malena Martinuzzi, sledijo še Vladimir Januš, Tijan Grah, Nik Zrim, Timotej Krpič, Dora Januš ...

Oktobra 2020 bo Evropsko S.K.I.E.F. prvenstvo na Nizozemskem, v mestu Den Bosch. Potencialni kandidati za nastop na tem prvenstvu so Renej Fujs, Gal Časar, Emilija Malena Martinuzzi. Za vse pa je priložnost na 14. Svetovnem S.K.I.F. prvenstvu leta 2022 na Japonskem, v mestu Tokyo.

Pa ne, da bi bilo najpomembnejše tekrovati. Najbolj pomembno je, da se tako otroci kot odrasli v današnjem času naučijo obvladovati svoje telo in duha ter se naučiti braniti pred nevarnostmi. To so v naravi padajoči predmeti, padci samega sebe, obvladovanje danes zelo priljubljenega „stresa“, premagovanje zaprtosti vase in strahu, ali obvladovanje dekoncentracije ter drugih diagnoz otrok. Najhujša nevarnost

pa je človeku prav človek; žalostno, a resnično, vemo, da se nasilje začne dogajati že v šolskih klopeh, nadaljuje se na cestah ali v parku in podobno. Torej, naredimo nekaj zase – tega nam ne more nihče vzeti.

Hvaležni smo osnovni šoli Kuzma, da lahko treniramo v njihovih prostorih ter staršem, da našim tekmovalcem in drugim omogočajo varno pot izven Kuzme in Slovenije.

Sensei Darjan ROŠKER

6. DAN-RENSHI

PGD TRDKOVA V LETU 2019

Vsakdana v vasi Trdkova si že vrsto let ni mogoče predstavljati brez domačega gasilskega društva PGD Trdkova, katerega člani čez leto, poleg svojih operativnih obveznosti, na tak ali drugačen način poskrbijo za utrip življenja v vasi.

Društvena aktivnost PGD Trdkova se je v letošnjem letu pričela z obveznim vsakoletnim občnim zborom v prvi polovici februarja. Lansko leto smo pomladili vodstvo društva in si zadali cilj, da bomo tekom petletnega mandata skušali obnoviti gasilski dom. Letošnje leto se je upravnemu odboru PGD Trdkova pridružil nov član.

Na žalost, nesreča nikoli ne počiva. Do neljube intervencije v domači vasi je prišlo 13. maja, zjutraj ob 5:41. Ob kapeli sv. Cirila in Metoda se je na cesto podrli lipa. Ob takojšnjem alarmiranju so posredovali domači gasilci in z vozilom ter ustrezno signalizacijo označili odsek ceste. Prerezali so deblo od krošnje in ga nato s pomočjo traktorja odstranili z vozišča, da se je lahko sprostil promet na cesti.

Še pred občinskim gasilskim tekmovanjem, ki je letošnje leto potekalo v vasi Matjaševci, smo bili postavljeni pred resni organizacijski izziv – organizacijo prireditve ob 30. letnici mednarodnega srečanja treh dežel; Avstrije, Madžarske in Slovenije. Pred samo prireditvijo smo se skupaj z občinskimi

Intervencija v Trdkovi, 13. 5. 2019

funkcionarji dobili na sestanku in si ogledali samo prizorišče, kjer je prireditev tudi potekala. Na petindvajseti maj smo navsezgodaj začeli opravljati redarsko službo in razvrščali avtomobile na ustrezna parkirna mesta. Domačini iz Trdkove so posebej za to priložnost napekli ocvirkove pogače, ki smo jim številnim gostom delili pri postavljenem šanku ob ribniku. Ob tej priložnosti se je pobiralo prostovoljne prispevke za domače gasilsko in športno društvo.

Konec maja smo opravili pregled društva. V soboto, 8. junija, je naša gasilska enota PGD Trdkova uspešno sodelovala na občinskem gasilskem tekmovanju v Matjaševcih.

Pregled društva

Pregled društva

Slovesne maše ob 100. obletnici združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom se je 17. avgusta 2019, s pričetkom ob 17.00 udeležil po en član vsakega društva z Gasilske zveze Kuzma, med njimi tudi član PGD Trdkova.

V sklopu meseca požarne varnosti je bila v nedeljo, 27. oktobra v dopoldanskih urah v Matjaševcih pri Kuglašu organizirana nenapovedana požarna vaja. Po scenariju naj bi prišlo do požara v hiši, kjer sta bila ujeta dva človeka, sam požar pa se je zaradi suše in vetra začel širiti v bližnji gozd. Pri gašenju je sodelovalo vseh pet gasilskih društev iz GZ Kuzma. Članska enota iz Trdkove je imela ob gašenju požara nalogo, da svojo motorčko priključi na tlačno verigo za oskrbo vode do kraja gašenja.

V letošnjem letu smo zamenjali garažna vrata. Ob že navedenih dogodkih smo v domači vasi konec aprila organizirali postavljanje mlaja, julija prošenje ob kapeli sv. Cirila in Metoda ter septembra prireditev ob 20. obletnici postavitve evharističnega križa.

Nenapovedana požarna vaja v Matjaševcih, 27. 10. 2019

Nenapovedana požarna vaja v Matjaševcih, 27. 10. 2019

V imenu UO PGD Trdkova se zahvaljujem vsem članom gasilskega društva in vaščanom Trdkove za nesebično pomoč pri izvedbi različnih prireditev, predvsem prireditve na Tromeji in za dobro voljo, ki ste jo pri tem delili z vsemi nami. Upamo na vašo pomoč tudi v bodoče!

Naj bo prihajajoče leto 2020 srečno, zdravo in polno pozitivnih dogodkov, o katerih tako radi slišimo, predvsem pa s čim manj intervencijami!

Srečno 2020!

Aleš ROPOŠA
tajnik

Postavljanje mlaja

DAN ODPRTIH VRAT – DAN ZDRAVE ŠOLE, 11. 5. 2019

V okviru aktivnosti Zdrave šole je bil izveden dan odprtih vrat na temo »Dan Zdrave šole«. Prireditve je bila izvedena v sklopu sodelovanja s širšo lokalno skupnostjo. K sodelovanju smo poleg učencev, staršev, starih staršev povabili tudi zunanje institucije in strokovne delavce, in sicer Dom Kuzma, Nacionalni inštitut za javno zdravje OE Murska Sobota, Zdravstveni dom Murska Sobota in Center za krepitev zdravja.

Tako so imeli udeleženci dneva odprtih vrat priložnost prisluhniti predavanju pedontologa–zobozdravnika in diplomiranih medicinskih sester o ustnem zdravju, s pomočjo učenja tehnik joge smo se lahko sprostili in napolnili z energijo, imeli priložnost prisluhniti predavanju zunanje-ga delavca na temo »O nasilju malo drugače«, se razgibali ob zanimivih športnih igrah ter pripravili zdrave napitke in namaze.

Vsem udeležencem prireditve je bilo omogočeno merjenje krvnega tlaka, seznanili so se lahko s preventivnimi programi Dora, Zora in Svit ter praktično preizkusili delovanje defibrilatorja.

Dan odprtih vrat smo zaključili z zabavno glasbeno točko – nastopom Dejana Vunjaka, ki je dodobra poskrbel za pozitivno energijo in dobro voljo.

Suzana FARIČ

vodja tima Zdrave šole na OŠ Kuzma

MEDGENERACIJSKO POVEZOVANJE IN SODELOVANJE Z OŠ KUZMA

Ljubezen, spoštovanje, medsebojno razumevanje in zaupanje so prav gotovo vrednote, ki v današnjem času veliko pomenijo. Prav to pa je bilo tisto ključno vodilo, da sem se tudi sama že pred skoraj dvema desetletjema odločila, da na naši šoli med učenci zaživi tudi prostovoljno delo. Še dodatna priložnost za nadgradnjo tega pa se nam je ponudila pred desetimi leti, ko smo dobili priložnost prostovoljstvo nadgrajevati tudi v Domu Kuzma. Prostovoljci tako ob različnih priložnostih v domu bogatijo čas in življenje stanovalcev s svojimi obiski. Tako smo domala stalni spremljevalec dogodkov v domu. Zelo ponosna sem na strokovne delavce doma in njihove stanovalce, ki popestrijo vsako prireditev naše šole s svojo prisotnostjo v taki ali drugačni meri.

Skupina prostovoljcev tako s svojim pridnim delom in obiski v Domu v Kuzmi še enkrat več dokazuje, da so vrednote, kot so prijateljstvo, poštenost, ljubezen, spoštovanje, prijaznost, v življenju ključnega pomena. Ponosna sem na učence, ki si s svojim humanim odnosom do soljudi privzgamajo čut in skrb za bližnjega. Tako smo med drugim tudi ob zelo tesnem sodelovanju z vami, poleg naziva Sadeži družbe in Simbioza šole ter Junaki našega časa ponovno potrdili še naziv Simbioza šola.

Dragi stanovalci Doma Kuzma, pripomogli ste k razpoznavnosti naše šole širom domovine, za kar smo vam neizmerno hvaležni. Brez vas ne bi bili tako notranje bogati. Vse to pa nam daje zagon za nove izzive na področju nadgrajevanja medgeneracijskega sodelovanja in povezovanja.

Prepričana sem, da ob tem, da znamo prisluhniti eden drugemu, da ponudimo toplo dlan in iskren pogled sočloveku, lahko postanemo drug drugemu to, kar bi v bistvu naj bili; človek človeku človek.

Suzana FARIČ

mentorica prostovoljnega dela na OŠ Kuzma

MEDGENERACIJSKO DRUŽENJE

Z ostarelimi se rada družim,
ker tako veliko sreče zaslužim.

V meni je veliko sreče,
saj tako srce trepeče.

Nudim jim pomoč,
ker tako dobijo moč.
Tam nikoli ne zmanjka prijaznosti,
vedrega obraza in spoštljivosti.

Čas vedno je za družbo
in za zabavo z igro.
Hitro mineva čas,
pa vendar razveseljuje nas.

Karla BOKAN

dijakinja 1. letnika Ekonomske gimnazije

PROSTOVOLJSTVO

Prostovoljstvo super je,
saj radi družimo se.
Pri prostovoljstvu
s starejšimi se družimo
in tako prijateljstva kujemo.

Starejšim pomagamo
in se z njimi zabavamo.
Različne igre igramo,
zato ni nikoli zaspalo.

Včasih tudi kaj izdelujemo
in po domišljiji potujemo.
Prostovoljstvo je zelo lepo
in poučno prav tako.

Maja RECEK

8. a OŠ Kuzma

TEDEN OTROKA – IV. SKUPINA

V letošnjem letu obeležujemo 30 let, odkar je bila sprejeta Konvencija o otrokovih pravicah, ki jo je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov.

»Naše pravice« je bilo geslo tedna otroka v oktobru 2019. Zato smo tudi v naši skupini in na splošno v vrtcu namenili vsebinsko največ pozornosti pravicam otrok. Vsakodnevno smo namenili največ pozornosti pravici do igre. Igra je otroke povezovala, tako mlajše kot tudi starejše. Ponedeljek je potekal v znamenju pravice do varnosti. S pomočjo knjižnega in slikovnega gradiva smo spoznavali, kaj vse lahko sami naredimo za svojo varnost v različnih okoljih in situacijah. Sledila je poučna delavnica, izvedena s strani AMZS o varni vožnji s kolesom in varnem vključevanju v prometne situacije.

Z obiskom v šolski knjižnici nas je gospa knjižničarka, Danica Medved, vodila skozi vsebino zgodbe o pravici, ki jo imamo do zdravega okolja.

Ker sta druženje in gibanje pomembni pravici otrok, sta se tretja in četrta skupina družili in tekmovali v igrah z in brez rekvizitov, na velikem nogometnem igrišču. Veselje na igrišču je bilo nepopisno in čas do kosila je prehitro minil. V petek smo v goste povabili vrstnike iz vrtca Gornji Senik na Madžarskem. Dopoldne smo preživeli zelo aktivno. Skupaj smo se razgibali, si ogledali lutkovno predstavo Čarobni potoček in ugotavljali, da se kljub jezikovni barieri med našimi in porabskimi otroki lahko sporazumevamo še posebej pri spontani igri.

Čeprav nam je kakšen dan ponagajala deževna ploha, je teden, poln doživetij in igre, prehitro minil.

Vzgojni tim,

Angela Tivold in Anja Žohar

PRAVLJIČNA URA

Branje in poslušanje zgodb, pravljic, pa naj so izmišljene ali pa resnične, nas odpeljejo v nek »drug svet«. Svet, v katerem se prebudi naša domišljija, ustvarjalnost. V svet, v katerem se lahko tudi identificiramo z likom iz zgodbe.

Zgodbe, pravljice nam posledično pomagajo pri mnogih stvareh. Pri otroku lahko s pomočjo branja razvijemo njegovo dobro samopodobo, ob stresni situaciji pa ga lahko pomirimo, saj se že nasploh ob prebiranju pravljic, zgodb umirimo, sprostim. Otroku lahko pomagamo, da se lažje spopade z določenimi čustvi, širi si besedni zaklad, kar pa je najbolj pomembno, da z otrokom skupaj kakovostno preživimo čas.

Tudi mi v vrtcu se zavedamo, kako zelo pomembno je otroku brati, zato smo se odločili, da bomo v letošnjem šolskem letu enkrat mesečno otrokom omogočili, da prisluhnejo pravljicam, zgodbicam in smo le to preprosto poimenovali »Pravljična ura«. Pravljična ura, ki jo izvajamo v prostorih vrtca, je namenjena otrokom v starostnem razponu od 3 do 6 let, vsakokrat pa so vabljeni tudi otroci, ki niso vpisani v vrtec. Po prebrani zgodbi pripravimo tudi krajšo aktivnost, vezano na temo zgodbe. Do zdaj je bil odziv s strani otrok in staršev vedno pozitiven, zato upamo, da bo tako ostalo tudi v naprej.

Valentina Vogrin in Tamara Sijanta

MATEJ BUNDERLA

Intervju z Matejem Bunderlo, slovenskim saksofonistom mlajše generacije, ki nastopa predvsem solistično in v sodelovanju z različnimi komornimi zasedbami. Prihaja iz Kuzme.

1. Kako se je začela tvoja glasbena pot? Kdaj si začutil prvi impulz, ki te je nagovoril k temu, da bi glasba lahko bila tvoja življenjska sopotnica? Kakšni so bili tvoji prvi koraki v glasbeni svet?

Začelo se je v osnovni šoli. V prvem razredu smo obiskovali mariborsko opero, kjer sem prvič začutil ljubezen do glasbe. V prvem razredu nas je začela poučevati gospa Lukrecija Marič, ki mi je bila glasbena mentorica tudi pri pouku klavirja. Ker doma klavirja nisem imel, sem vadil v šoli. Na koncu šolskega leta smo v goste povabili takratnega ravnatelja glasbene šole Murska Sobota, g. Ladislava Voroša, ki nas je poslušal in ocenil. Nasa družina je bila zelo mešana, kajti pouk klavirja so obiskovali mnogi otroci iz sosednjih vasi.

1.2. Kdaj si začel z javnim nastopanjem?

Moje prve izkušnje z javnim nastopanjem so povezane s petjem v osnovnošolskem pevskem zboru in igranjem klavirja na šolskih proslavah. Kasneje je na OŠ gospa Lukrecija Marič ustanovila komorno skupino Frnikole. Največji uspeh za skupino Frnikole je bil, da smo posneli kaseto z avtorskimi skladbami. Nekatere skladbe je napisala gospa Lukrecija sama, druge pa so skupinsko delo. Takrat sem dobil prvi vpogled v glasbeno ustvarjanje in produkcijo. Res izjemna izkušnja za osnovnošolske otroke!

1.3. Zakaj prav saksofon? Je bil tvoja prva izbira?

S saksofonom je bilo pa takole; z zborom iz OŠ Kuzma smo veliko peli po raznih občinskih prireditvah. Takrat je gospa Lukrecija Marič v goste povabila učitelja saksofona, Simona Lubšino, ki je naš pevski zbor spremljal na klavirju. Predlagala mi je igranje saksofona in kaj kmalu sem odšel na prvo lekcijo h gospodu Lubšini.

1.4. Si že od zgodnjega otroštva rad poslušal klasično glasbo? Kako bi kot šolani glasbenik popolnega laika, ki prvič posluša neki klasični koncert, poskušal približati klasično glasbo?

Naša družina ni bila ravno glasbena družina. Vse, kar je bilo z glasbo povezano, je bilo preko šole. Sem pa doma med raziskovanjem odkril veliko glasbenih plošč, ki sta jih moja starša poslušala tekom študija. Med njimi je bila klasična glasba, kot tudi takrat zelo popularni »The Beatles«.

Klasična glasba je urejena zmes določenih zvokov, ki v določenem časovnem zaporedju zvenijo kot celota. To si lahko predstavljamo kot recept. Imaš različne sestavine, ki jih v naprej določenem vrstnem in časovnem redu zmešaš. Se pravi, note, to je v tem primeru recept, so napisane. Glasbeniki vzamejo instrumente (sestavine), dirigent jih vodi (to bi bil v našem primeru kuhar). Ves ta proces kuhanja je glasba, ki nastaja pri »kuhanju«. Klasična glasba pa je samo zvrst glasbe, ki je sama po sebi neskončna.

2. Od kod tvoje umetniško ime Havaj? Se za tem skriva kakšna zgodba/aneddota?

Moje umetniško ime je nastalo v času študija. Skoraj vedno sem bil oblečen v pisane hlače, nekaj kričečega. Ta vzdevek mi je dala fagotistka, kolegica iz Španije. Nič posebnega. :)

3. Tvoji največji uspehi na glasbenem področju?

Kot največji glasbeni dosežek doslej bi štel to, da sem zastopal Avstrijo na festivalu Evropske unije v Venezueli. Zanimivo je bilo, da je Venezuela, čeprav je v slabem stanju, organizirala kaj takega. Seveda brez pomoči Evropske unije to ne bi uspelo. Nastopati s simfoničnim orkestrom je bila zame posebna izkušnja.

3.1. Kaj vse si kot saksofonist že preizkusil (skupine, orkester)?

Prve izkušnje so povezane z že omenjeno skupino Frnikole v osnovni šoli. Druga skupina je bila skupina Bigbend, ki je delovala na območju Pomurja. Vodil jo je gospod Ernest Lukač. Kasneje sem igral v raznih komornih zasedbah, npr. kvintet Kostelin, kvartet saksofonov WAP, skupina intYme (zabavna glasba), skupina I (ljudska zabavna glasba), Balkalito Project (avtorska glasba), Trio Me3 (klasična glasba), Trio MIM (sodobna in free impro). Gostovanja v Operi Graz (koncerti), plesni kompaniji Ferrer (plesne predstave), Teater Feuerblau, Spielraum Ensemble (glasbenik na sceni) in Ensemble Schallfeld kjer ustvarjamo in poustvarjamo sodobno glasbo 20. in 21. stoletja.

3.2. Leta 2009 si se udeležil mednarodnega tekmovanja za pihalce »Davorin Jenko« v Beogradu, kjer si dosegel 100 točk. Kako bi opisal to izkušnjo? Je morda bila to prelomnica in odločitev za nadaljnje udejstvovanje na glasbenem področju?

Da, vsak glasbenik bi se rad kdaj preizkusil. Zato sem se, takrat zaposlen v Glasbeni šoli Ljutomer, prijavil na tekmovanje tudi jaz, skupaj z učenci. Na tekmovanju je bilo razpisanih več starostnih kategorij. V svoji starostni kategoriji sem zmagal in dobil posebno nagrado za doseženih 100 točk.

4. Kot učitelj glasbe si glasbeno znanje začel razdajati svojim učencem, najprej na Srednji glasbeni in baletni šoli Maribor, nato na Glasbeni šoli Murska Sobota in Glasbeni šoli Slavka Osterca v Ljutomeru.

4.1. Kakšna je razlika med poučevanjem in igranjem glasbe? Kako približati nekemu instrument, če opaziš, da ga ne začuti takoj? Kaj je najpomembnejše pri poučevanju instrumenta?

Tako igranje kot poučevanje je ustvarjanje in poustvarjanje. Razlike je le v tem, da se pri poučevanju ta proces razčleni v detajle. Najpomembnejše je to, da ima otrok veselje do igranja instrumenta. Naloga učitelja je, da iz tega veselja do igranja glasbe naredi potrebo, željo po igranju. Nikoli ne smeš delati s silo, kajti že samo ime pove, da je to igranje in ne garanje. To pride šele kasneje, ko se otrok sam zaveda, koliko truda tiči za tem.

4.2. Kje poučuješ oz. si zaposlen danes?

Trenutno ne poučujem. Zaposlen sem v policijskem orkestru (Hannover), kar mi vzame precej časa, zato časa za poučevanje trenutno ni.

5. Leta 2011 si zaključil specialni magistrski študij pod vodstvom svetovno znanega ansambla Klangforum iz Dunaja. V teh učnih letih si igral veliko solističnih in komornih koncertov po Sloveniji, Hrvaški, Avstriji in Češki.

5. 1. Kako je prišlo do študija glasbe v tujini? Kakšno širino ti je v glasbenem smislu prinesla tujina?

Po srednji šoli sem hotel iti študirat džeza. Tega študija v Sloveniji ni bilo, zato sem poiskal priložnost v tujini, v avstrijskem Gradcu. Prijavil sem se na sprejemne izpite. Naneslo je, da sem jih uspel narediti za klasični saksofon, tako pa sem tam tudi ostal. V letih študija sem si večšine drugih glasbenih stilov prisvojil avtodidaktično.

Na Univerzi v Avstriji je bila glasbena izobrazba veliko bolj bogata kot v Sloveniji. Študijski program je vseboval veliko predmetov, ki so bili usmerjeni tudi na druga področja, povezana z glasbo. Moj profesor me je veliko spodbujal v samostojno ustvarjanje klasične glasbe in izven njenih meja. Tam je skoraj 50 % tujih študentov, kar mislim, da je (v primerjavi z Ljubljano) velika razlika. In to se tudi pozna pri glasbenem ustvarjanju.

5. 1. Si opazil kakšne razlike med slovenskim in avstrijskim/nemškim občinstvom pri absorpiranju klasične glasbe?

Edina razlika je v spoštovanju glasbe. Zdi se mi, da v tujini glasbo bolj cenijo, kot pa pri nas. Ta razlika pa se verjetno pozna zato, ker je naša država majhna in je ljudi, ki glasbo cenijo, dosti manj.

6. Kje vse te lahko v prihodnje vidimo nastopati?

Z orkestrom nastopamo večkrat tedensko. Junija letos smo bili v Pragi, tam je bilo srečanje policijskih orkestrrov. S koncertem leta 2019 bom šel v policijski orkester zvezne države Mecklenburg – Vorpommern.

6.1. Kakšni so tvoji cilji v prihodnosti?

V nastajanju je koncertni cikel sodobne glasbe s kolektivom Klang Konglomerat, ki smo ga ustanovili oktobra v Hannoveru. S policijskim orkestrom me lahko vidite nastopati v Nemčiji. Pa tudi s skupino Balkalito Project, s katero nastopamo po Evropi.

7. Kaj bi sporočil bralcem Naših Novin ob zaključku leta 2019?

Bralcem Naših novin bi sporočil, naj nikdar ne pozabijo na glasbo oziroma na umetnost nasploh, saj nas umetnost drži pokonci in nam bodri duh.

Aleš ROPOŠA

IZDELOVALEC DIATONIČNIH »FRAJTONARC« GODEC, SIMON BENKO IZ MATJAŠEVCEV

Simon Benko iz Matjaševcev se v prostem času ukvarja z izdelovanjem diatoničnih harmonik. Že v otroških letih se je navdušil nad tem glasbilom. Na začetku si je harmoniko velikokrat izposodil od njegovega strica, kasneje pa si jo je kupil sam. Ker je bila harmonika že starejša, jo je bilo treba večkrat popravljati, česar pa se je Simon lotil sam. Pravi, da se je vse začelo, ko je prvič pogledal v notranjost frajtonarice. Notranjost in mehanika delovanja sta ga tako navdušili, da se je odločil za izdelovanje diatoničnih harmonik. »Premišljevali sem začel, kako bi izdelal takšen instrument. Igranje na instrument, ki bi ga sam izdelal po svojih željah, bi bilo nekaj posebnega,« se spominja Simon.

Za začetek si je moral pripraviti prostor za delavnico in zbrati ustrezno orodje za izdelavo. Nato je sledilo pripravljanje načrtov in oblikovanje prvih lesenih delov. Vendar ni bilo vse tako preprosto, kot se morda zdi. Zadal si je velik cilj, do katerega je prišel počasi, z močno voljo in potrpežljivostjo. Večina dela je ročnega, kar pomeni, da sestavne dele iz lesa izrezuje, oblikuje in sestavlja sam, to pa zahteva od izdelovalca različne ročne spretnosti. Les za notranjost harmonike izbira Simon sam, saj je le-ta najbolj pomemben za zven harmonike. Poseben poudarek torej nameni dobremu izboru lesa, kar daje

je Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije podelila certifikat domače in umetnostne obrti Art & Craft. Naročila prejema predvsem iz štajerskega konca, pa tudi iz drugih krajev Slovenije in sosednje Avstrije.

Konkurenca izdelovalcev diatoničnih harmonik je precej velika. V Sloveniji štejemo že več kot sto mojstrov, eden izmed njih pa prihaja prav iz naše občine. Simon s svojim znanjem in oblikovalskim talentom pridno navdušuje tudi svoja sinova, ki bosta zagotovo prevzela in nadaljevala očetovo tradicijo.

Metka ZRIM

harmoniki poseben čar. »Moje boste prepoznali po naravnem lesu, unikatni obliki in posebnem okovju,« še pojasni Simon. Nekatere dele glasbila, ki jih je nemogoče narediti doma, kupi v tujini, vendar je pazljiv, da gre za preverjene izdelovalce. Njegove harmonike so unikatni izdelki, na katerih je vgraviran tudi njegov zaščitni znak. Logotip sestavljata upodobljeni štoklji in žitno klasje. Unikatno pa je tudi ime harmonike – Godec. Ime, ki si ga je Simon izbral, označuje ljudskega glasbenika in samouka, kakršen je, kot pravi, tudi sam. Leta 2008 mu

LITERATURA V OBČINI KUZMA

Literatura oziroma beletristika na splošno je zrcalo naše družbe. Velikokrat lahko v zgodbah, poeziji in dramatikah preberemo o podobnih izkušnjah, ki smo jih prestali tudi sami. V članku se bomo tokrat ozrli po ne tako mali beri piscev iz lokalnega okolja, v tem primeru literarnih ustvarjalcev, ki živijo oz. so živeli in ustvarjajo oz. so ustvarjali, ali pa bili le rojeni na območju občine Kuzma.

Silva Čerpnjak (1980) iz Trdkove je svojo literarno pot začela z objavami v dijaškem glasilu v času srednješolskih dni. Najprej je leta 1999 izdala pesniško zbirko *Potovanje v sebi mimo življenjskih postaj* v samozaložbi. Leta 2008 je pri založbi Genija izšla njena pravljica *Kako sta šivanka in sukanec krpala streho*, z ilustracijami Andrejke Ozebek, kjer piše o vasi Trdkova.

Silva Čerpnjak je diplomirana profesorica slovenščine in teologije. Ima opravljen tečaj vseh petih stopenj slovenskega

znakovnega jezika (sporazumevanje z gluhihimi in naglušnimi). Končala je srednjo slaščičarsko šolo.

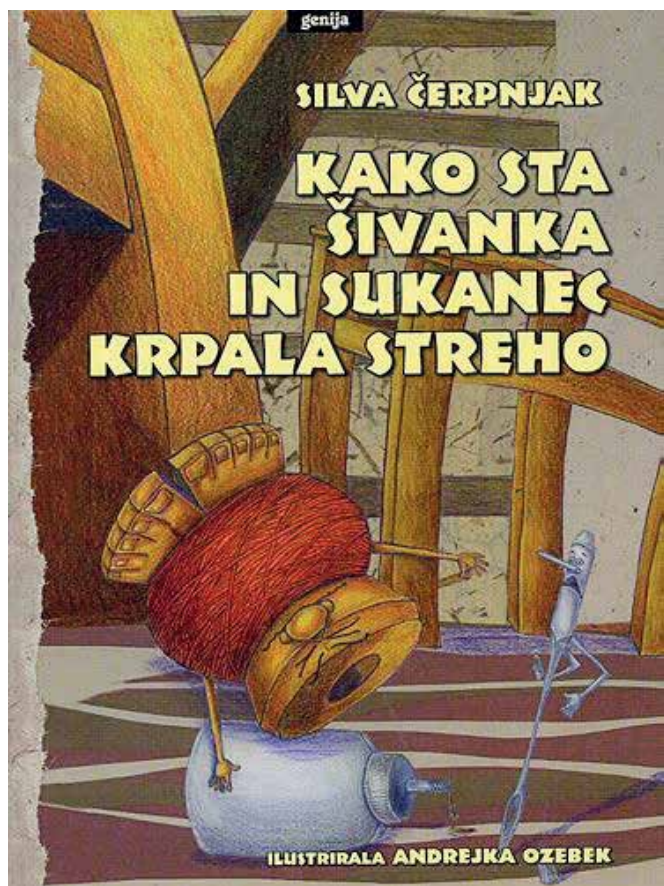
Sodeluje pri pastorali gluhih in naglušnih Slovenije. S svojimi prispevki sodeluje pri njihovem katoliškem glasilu *Filipov glasnik* in se enkrat mesečno udeležuje svetih maš v slovenskem znakovnem jeziku. Glede na to, da slovenski znakovni jezik ni njen materni jezik, na tak način ostaja v stiku z njim in ga sprotno obnavlja ter utrjuje.

Vsako leto donira svoje rokodelske izdelke Osnovni šoli IV v Murski Soboti, ki jih ti nato vključujejo v srečelov. Sodeluje tudi pri izvedbi rokodelskih delavnic na taborih, kjer je mentorica otrokom, ki pod njenim vodstvom izdelujejo izdelke iz gipsa. Več kot tisoč takšnih izdelkov je izdelovala za enega izmed dobrodelnih prekmurskih koncertov. Vselej sodeluje pri dobrodelnih projektih, če jo ljudje le prosijo.

Pravljica Kako sta šivanka in sukanec krpala streho (2008)

Zanimivost in kakovost pravljice je razvidna na različnih ravneh preučevanja besedila, med njimi sta najpomembnejši jezikovna podoba in etičnost zgodbe. Jezikovna podoba pravljice je izrazito lirčna in subtilna, avtorica namreč upoveduje besedilo z veliko pozornostjo do izrazja, saj gre za posrečeno in zelo tenkočutno kombiniranje knjižne slovenščine z narečnim in starinskim izrazjem. Prav narečno in starinsko izrazje, ki

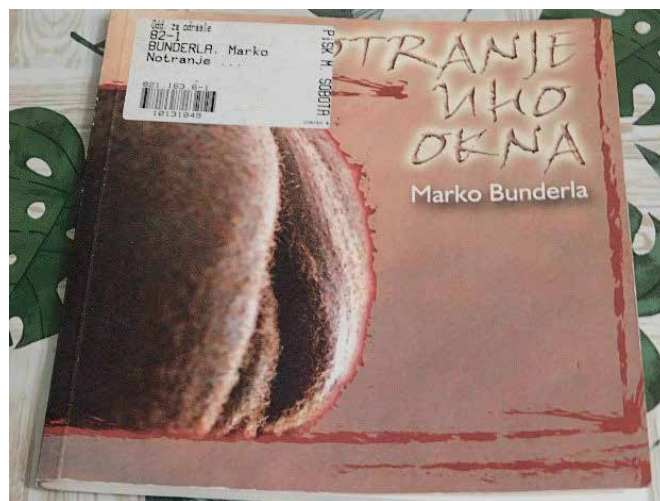
pa je v zgodbo vpleteno le v tolikšni meri, da je sodobnemu urbanemu otroku le-ta še vedno razumljiva, dajeta zgodbi časovni in krajevni okvir. Kako sta šivanka in sukanec krpala streho sodi med avtorske pravljice, ki iščejo zgled pri folklorni književnosti; dragocenost, ki je je v neponovljivosti in edinstvenosti narodove nezavedne pripadnosti prostoru, v katerem bivamo. (Spremna beseda: prof. dr. Dragica Haramija).

Marko Bunderla (1983, Maribor) iz Kuzme se je začel literarno udejstvovati na literarnih delavnicah v Mladinskem informativnem in kulturnem klubu Murska Sobota (MIKK), leta 2002 pa se je udeležil natečaja, ki so ga razpisali Edicija revija Separatio, Mladinski informativni in kulturni klub Murska Sobota in Klub prekmurskih študentov, kjer se je povzpel najvišje na literarno-estetskem merilniku. Kot 14 knjiga v zbirki Edicije revije Separatio, leta 2003, je izšla njegova pesniška zbirka *Notranje uho okna*. Marko Bunderla je na Filozofski fakulteti v Ljubljani doštudiral germanistiko in primerjalno književnost. Leta 2018 je bil član komisije literarnega natečaja Selanska rotunda v besedi. Sodeloval je pri zborniku poezije *Mlade rime* (2011). Ukvarja se s prevajanjem nemške literature.

Pesnik v tej pesniški zbirki v petih razdelkih in v pesniški govorici, ki je postmodernistična variacija nekaterih modernističnih pesniških postopkov, izpoveduje svoje pesniško vstopanje v svet (prvi razdelek), neuspešen poskus stikanja z drugim skozi drugega/ljubezen ter krhanje smisla in avtentičnosti bivanja

(drugi razdelek), sestop vase in kreiranje samoprocesirajočega subjekta ter večpredstavnostne eksistence (tretji in četrti razdelek), vzpostavitev nove bivanjsko-etične države in skoznjivo vnočno približevanje svetu (peti razdelek). (Just, 2006)

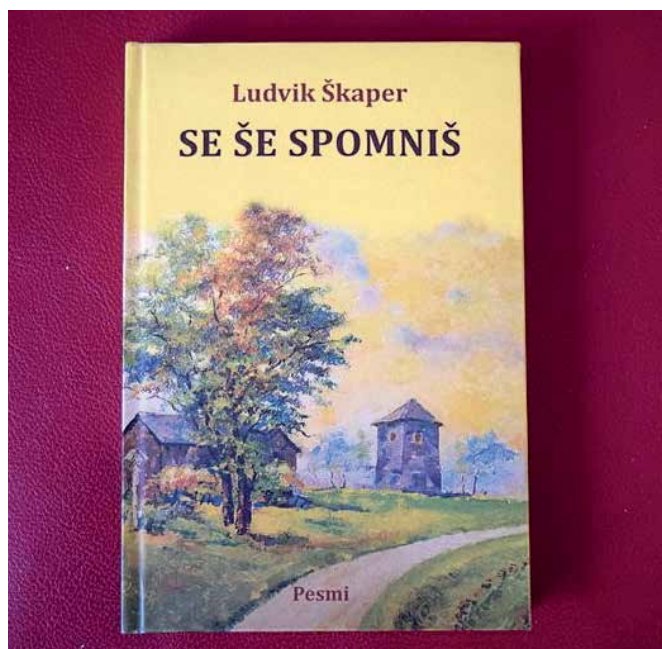
Iz spremne besede Roberta Titana Felixa:

Pesniška zbirka *Notranje uho okna*: sicer razdeljena v petoro razdelkov, kjer lahko pri vsakem opazimo njihovo notranjo urejenost, enotnost, s tem pa tudi smiselnost, nikakor pa to seveda že samo zato niso tudi cikli, nam v svoji večplastnosti, odprtosti in razpršenosti ne dopušča, da bi poskušali naplesti, kakšno njeno »pripoved«, kakor je to pri prenekateri pesniški zbirki mogoče ali celo pričakovano, nam pa ves čas vseeno ponuja številne kaveljce, s katerimi si lahko njene svetove po svoje (samo)organiziramo, ponavljajoče se motivno-tematske skupke, ki se na različnih mestih ponavljajo in s pritegnitvijo difuzne formalne strukturiranosti vzpostavljajo pesniško zbirko *Notranje uho okna* kot celovit in samosvoj pesniški organizem.

Ludvik Škaper (1951) iz Doliča je leta 2018 pri založbi Volosov Hram izdal svoj pesniški prvenec *Se še spomniš*. V zbirki je zbranih 66 pesmi, ki so v zbirki razdeljene v štiri sklope, ki jih je pesnik podnaslovil z »Moji dragi« (14 pesmi), »Spomini na rodni kraj« (12 pesmi), »Ljubezen in bolečina« (19 pesmi) ter »Idila v naravi« (21 pesmi). Ludvik Škaper živi in ustvarja v Kupšincih poleg Murske Sobote. Igra harmoniko pri vokalno-instrumentalni skupini Cvetje v jeseni. Pesmi objavlja v tiskanih zbornikih, nekaj njegovih pesmi pa je izšlo tudi v občinskem glasilu občine Kuzma – Naše Novine.

Ludvik Škaper se je rodil 19. 12. 1951 v Doliču 82. Osnovno šolo je tri leta obiskoval v Kočevju, nato nadaljeval v Kuzmi, kjer jo je tudi dokončal. Izučil se je za trgovca in do leta 1972 delal v Kuzmi. Leta 1973 je odšel delat v Gederovce, kjer je bil sedem let poslovođa. Leta 1980 je prevzel vodenje prodajnega centra Zvezda v Murski Soboti. Ob delu se je dodatno izobraževal; končal je poslovodsko šolo, srednjo komercialno šolo in nazadnje še računovodsko šolo. Leta 1996 se je zaposlil

v Pivovarni Laško kot predstavnik na terenu in se leta 2010 upokojil. S kulturno dejavnostjo se je resneje začel ukvarjati leta 2013, ko so ga povabili v glasbeno pevsko skupino Cvetje v jeseni. Poleg igranja na harmoniko se je ljubiteljsko začel ukvarjati s pisanjem pesmi. Leta 2018 je izdal prvo pesniško zbirko, pripravlja pa že material za novo.

Srečko Kalamar (1964) iz Trdkove je začel intenzivneje pisati v srednji šoli. Objavljal je v zbornikih Prve stopinje, Iskanja, Oči in srce in različnih revijah (tednik Mladina, literarna on-line revija locutio.si. ipd.). Leta 1986 je bil na regijskem izboru izbran na republiško srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov, ki je bilo v Društvu slovenskih pisateljev v Ljubljani. Nastopal je na številnih literarnih večerih. Že dolga leta skrbi za kulturni razvoj svojega kraja in okolice z organiziranjem in povezovanjem kulturnih prireditev (kjer brez vsiljevanja avtorstva večje vključuje tudi svoje literarne stvaritve), vodenjem literarnih prireditev, predstavitev knjig in podobno. Zaradi službenih obveznosti (trgovsko podjetje Goričanka Kalamar ima zaposlenih 50 sodelavcev in je letos praznovalo 30 let uspešnega poslovanja) je bilo navdiha in želje večkrat več kot primernege časa za pisanje, a le-tega vseeno nikoli ni opustil. Nekaj let je aktivno pisal blog in tako ohranjal »kondicijo«, zadnja leta pa spet bolj intenzivno piše, a razen občasnih objav (Stopinje, Porabski koledar ...) predvsem za svojo dušo in medenje zgodb, misli in zamisli ... Zapisano namreč nikoli ne umre.

Irena Kalamar (1966) iz Trdkove je s pisanjem začela že v osnovni šoli. Pri 12. letih je za objavo humoristične pesmi v takratnem časopisu Pavliha prejela prvi honorar. V srednji šoli in še nekaj let po tem je vladalo zatišje. V letu 1998 je prebrala zgodbo Irene Barber z naslovom Rožika, ki jo je na mah osvojila. Pisateljico je prosila za dovoljenje za priredbo za oder in z domačo ekipo igralcev se je rodila »legendarna« igra Ro-

žika. Prav tako se je poimenovala tudi gledališka skupina. V letih 1998 do 2013 je napisala še nekaj iger (Kadar mačke ni doma, Zdraviliški center, Francekova družina, Čarobna noč, Dom starejših občanov ...) in več kot trideset skečev za razne prireditve (Dan žena, Pozdrav jeseni, razna tekmovanja in gostovanja doma in pri porabskih Slovencih). V letih 2007 do 2013 je sodelovala tudi z DOŠ Gornji Senik, zanje je napisala (in režirala) nekaj izvornih tekstov in nekaj priredb, predvsem pravljic. Objavljala je v Porabskem koledarju in sodelovala tudi na literarnih natečajih. Pri reviji ONA je bila leta 2009 prav njena zgodba izbrana med deset najboljših (bilo jih je nekje 400), za kar je ponosno prejela priznanje v znamenitih ljubljanskih Križankah.

Aleš Ropoša (1994) iz Trdkove je začel svoje prve zgodbe in pesmi objavljati v času osnovnošolskega izobraževanja. Prva resnejša literarna objava je iz leta 2013, ko je njegova zgodba *Posadila je mati dve vrbi žalujki* izšla v literarnem zborniku istoimenskega literarnega natečaja. S kontinuiranim objavljanjem proze in poezije v literarnih zbornikih in revijah je začel v začetku leta 2017. V letih 2017, 2018 in 2019 se je uvrstil na regijsko srečanje mladih literatov Urška, ki je potekalo na Ptuj. Oktobra 2017 je njegova črtica *Poroka dveh sestra* prejela priznanje za najboljši zapis z etnološko vsebino na IV. literarnem natečaju Pišimo skupaj: Poroka. S pesmijo *Temna noč* se je uvrstil med sedem najboljših finalistov prve izvirne slovenske podoknice in z njo 27. avgusta 2018 nastopil na odru Tržnica v Rušah pri Mariboru.

V Selanski rotundi je bila 13. junija 2019 predstavljena zbirka kratke proze *Selanska rotunda v besedi*. Med devetimi izbranimi objavljenimi besedili je tudi njegova kratka zgodba *Selanska rotunda forever*. Posledica te knjižne objave je bilo povabilo za radijski intervju na radiu Murski val, ki je bil predvajan 7. avgusta 2019. Pred radijskim mikrofonom se je z njim pogovarjal radijski moderator Benjamin Langner Von Höveling. Aleš je na Zletu literarnih zavetnikov v Sveti trojici, 7. septembra 2019, osvojil knjižno nagrado za zgodbo *Šah mat ali Ban je mrtev!* Zgodba je objavljena v tiskanem in elektronskem zborniku natečaja. Omenimo lahko še knjižno nagrado za zgodbo *Bazen*, literarni natečaj je avgusta 2018 razpisala knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje in časopis Srečno Trbovlje. Svoje literarne prispevke objavlja v priložnostnih literarnih zbornikih, katoliškem zborniku Stopinje, e-pesniškem portalu pesem.si, portalu za znanstveno fantastiko znanstvena-fantastika.si, on-line reviji locutio.si itd. Potihoma ves čas upa na izdajo knjižnega prvenca. Piše tudi dramske igre in nastopa na literarnih prireditvah. Dva in dvajsetega maja 2019 se je v sklopu Tedna ljubiteljske kulture občinstvu predstavil v galeriji Mozaik v Murski Soboti. Na povabilo Romskega akademskega

kluba je septembra kot eden izmed povabljenih mladih literatov nastopil na literarnem večeru poezije v kulturni dvorani na Tišini.

Aleš Ropoša je diplomirani delovni terapevt in srednji zdravstvenik. V prostem času se poleg literarnega ustvarjanja ukvarja s prostovoljnim gasilstvom in šahiranjem. V osnovni šoli je tri leta kot član uredniškega odbora sodeloval pri šolskem časopisu Trobentice. V srednji šoli je pisal za šolski časopis Utrinki, sodeloval na proslavah in šolskem radiu kot moderator ter pisal za literarne natečaje.

SOPOTNIKI LITERATURE V VASEH OBČINE KUZMA

Med ljubitelji peresa se omenjajo tudi tri imena, za katera morda niti ne vemo ali ne pomislimo, da so bila kdaj prisotna med prebivalci petih vasi zdajšnje občine Kuzma.

Frida Kovač, roj. Fichtmüller (8. 12. 1908, Leoben, + 8. 6. 1996, Maribor)

Frida Kovač je bila slovensko-nemška pisateljica, katere oče je bil inženir, ki je služboval po celotni Avstro-Ogrski. Njena mati je bila Prekmurka, Katharina Fichtmüller, roj. Horvath, ki je bila nekaj časa oskrbnica dveh otrok grofa Spielberga. Med prvo svetovno vojno je družina živela v Ljubljani. Po prvi svetovni vojni je Fridi umrl oče. Zaradi devalvacije po vojni sta z mamo izgubili ogromno premoženja in se preselili v Graz, kjer je Fridina mama Katarina zgradila gostilno z več stanovanji. Frida Kovač je v Gradcu obiskovala meščansko šolo, leta 1924 še dveletno trgovsko šolo. Leta 1928 se je poročila z evangeličanskim duhovnikom Karlom Kovačem, ki je 1. 11. 1925 prevzel službo evangeličanskega duhovnika na Gornjih Slavečih, kamor sta se tudi preselila. Frida Kovač je na Gornjih Slavečih ostala do moževe upokojitve leta 1978, nato sta se preselila v Maribor. (Vir: Wikipedia)

Frida Kovač je začela pisateljvati na Gornjih Slavečih. Prve sestavke je objavila v nemškem časopisu Neu Zeit, ta je izhajal v Zagrebu. Prva dela je pisala v prekmurščini in nemščini, prvi prozni prispevki pa so bili objavljeni v Duševnem listu in Evangeličanskem koledarju. K sodelovanju jo je povabil urednik Prekmurske strani v Mariborskem večerniku, Rudi Čačinovič, in tako so se v obdobju 1937–1939 tam pojavili njeni prvi podlistki iz prekmurskega življenja. Njeni sestavki so bili objavljeni tudi v Mladem Prekmurcu, pri čemer ji je pomagal znani slovenski (in prekmurski) pisatelj Miško Kranjec. Napisala je romane Mati, Krivda in pokora in Nesrečnik. Je avtorica

drame Kruh. Po drugi svetovni vojni je pisala krajše sestavke, ki so večinsko izšli v Evangeličanskem listu. (Vir: Wikipedia, Bibliografija Fride Kovač)

Ana (Angela) Jud (1978, Murska Sobota) slovenska novinarka in pisateljica, je svoje otroštvo preživela v Matjaševcih. Kot novinarka je sodelovala z več časopisi. Poznana je po dveh odmevnih knjigah, v katerih je opisala zakulisna dogajanja v novinarstvu, politiki in gospodarstvu.

Njen knjižni prvenec je Operacija Direkt (2006), kjer opisuje delovanje Bojana Požara, bivšega urednika tabloida Direkt, za katerega je tudi sama pisala. Sledili sta knjigi Dosje Rokomavhi: necenzurirano pričevanje o slovenskih trgovcih z informacijami (2006) in Enron: 5. marec 2007–13. november 2007

Karolina Kolmanič, slovenska pisateljica in učiteljica (29. 9. 1930, Lomanoše pri Gornji Radgoni) je končala učiteljske v Mariboru in na Višji pedagoški šoli v Ljubljani. Leta 1964 je diplomirala iz nemščine in slovenščine na Pedagoški akademiji v Ljubljani. Po končanem študiju je kot predmetna učiteljica poučevala na osnovni šoli v Murski Soboti. Poučevala je tudi na osnovnih šolah v Kuzmi in Gederovcih. Bila je dolgoletna mentorica Bralne značke. Objavlja v literarnih revijah. Karolina Kolmanič je avtorica več kot dvajsetih knjig proze (romanov, povesti in kratke proze) in zbirke dramskih besedil. Iz nemščine je prevedla roman Martina Alwoda, Nosil sem smrt v svojem telesu. Njene prve knjižne objave segajo v šestdeseta leta. Piše za vse generacije. (Vir: Pomurci.si, Wikipedia).

Življenje v vaseh pod Tromejo med drugim v svojih prozih delih opisuje tudi pisatelj in katoliški duhovnik Lojze Kozar st. (1910 – 1999), sicer rojen v Martinju. Taka primera sta prozni deli Materina ruta (1971), kjer je omenjena vas Trdkova in tukajšnja šola ter Njene poti (1996), kjer učiteljica Jožica obišče tudi cerkev sv. Damjana in Kozme v Kuzmi. Če vas o življenju in delu g. Lojzeta Kozarja st. zanima kaj več, se lahko o tem podučite v delu Cirila Kozarja Martinje – vas pod Srebrnim bregom na str. 114 – 129. Lahko omenimo še kratko potopisno zgodbo Z baklami k polnočnici avtorja Aleša Ropoše, kjer opisuje pohod z baklami k polnočnici mladinskega kluba in vaščanov Trdkove k župnijski cerkvi sv. Cirila in Metoda v Kuzmo. Če bi naredili podrobnejši pregled literarnih besedil, bi se o naših krajih zagotovo našlo še kaj proze, dramskih besedil in poezije, ki kar sama po sebi kliče k prebiranju.

Poleg omenjenih v občini Kuzma ustvarjata še Ivanka Celec (poezija) in Alojz Wolf Bunderla (poezija). Glede na to, da se je med zbiranjem informacij za članek izkazalo, da so vasi ob Tromeji bogat vir navdiha za tukajšnje literate, ne dvomimo, da se bo v prihodnje na tem prostoru našel še kdo, ki ga bo zamikala pisana beseda. Tema kar sama po sebi kliče po nadaljevanju.

Aleš ROPOŠA

LJUDSKO VRAŽEVERJE PO NAŠIH VASEH

»Atomska doba de prevladala in comprnjaki nedo več meli moči«, ali pa »žuta rasa de zavlada svejti, te vidli«, je rad razlagal pokojni Miška, ki je znanje iz domačih logov nadgradil z branjem okultnih knjig v Angliji, kjer je delal kot hišnik v knjižnici. Bil je vaški posebnež, »anglejž« smo ga imenovali naskrivaj. Za svoja leta je bil neverjetno močan. Ko je človeka prijateljsko lopnil po hrbtu, je le tega odneslo pol metra naprej, če ta ni bil pripravljen na moč njegove roke. Verjel je, da moraš ponoči hoditi s prižganim »cigarejtlinom«, saj ogenj odganja »čaralice« in ne morejo blizu, da bi ti škodovala.

Marsikaj je še veroval in pripovedoval, a dosti več o vraževerju in odganjanju urokov sem izvedela še od drugih ljudi, ki so med letom prihajali k meni v trgovino. Res neverjetne zgodbe. In če dobro premislim, niso vse niti tako stare. Ene stvari so se dogajale dobrih trideset let nazaj.

Naslednik domačije se je odločal, ali bo ostal v domači hiši ali pa bo hišo prodal in se preselil v tujino. V hiši se je namreč počutil neprijetno. Luči so migetale in ugašale. Na podstrešju je ropotalo, kot bi nekdo »vlačil lanc« in podobne nevšečnosti. Poklical je pujca (človeka, ki je odpravljal uroke) in ta je prišel na ogled hiše. Pogledal je naokrog in že zmajeval z glavo; »tuj nete mogli živet, tuj sreče nede« Lastnik je potem hišo prodal, a hiša je do danes menjala že kar nekaj lastnikov, kar po mojem pomeni, da je imel pujc prav.

Eno bolj znanih zgodb, kjer nastopa pujc, sem slišala večkrat in se je dogajala v naši vasi. Pri eni hiši je gospodar hudo zbolel in nihče ga ni mogel pozdraviti. Zato je gospodar poslal sovaščana po pujca, ker je sumil, da mu je bolezen nekdo priklical. Sovlaščan se je s kolesom odpeljal v precej oddaljeno vas po pomoč. Ko sta s pujcom prikolesarila do »mačkovskega brega«, mu je le ta dejal, da če se nešče mantrati v breg, un tok napravi, ka de bicikli sam leto gor po bregji. Njegva naloga je, da se samo drž za kormen in nikak ne smej pogledniti nazaj. Vaščan se je strinjo in gor v bregju je gnala nevidna sila, da sta komaj motala v ovinkaj. Ja pa nej sta bila na Križarki in te dole že v Trdkovi. Na križišči piri hrasti sta stanila in pujc ma je provo, če vidi kuče okoli po vejsi. On je provo, ka vijdi, pujc pa njemi dole, »ge vijdiš rdeče zastave na streji, tam so coprnjaki doma«. Of je pa samo velke oči dobo, ker so zastave skor vseposejdi visale. No, gospodarja je potem pozdravil in našel tudi »comper«, človeške kosti, zakopane pod spalničnim oknom gospodarja.

Kosti so comprnjaki radi zakopali tudi pod hlevski prag. Bajje je potem živina zbolela in shirala. Spet drugič so kravam odvzeli mleko ali jih delali nemirne, da jih gospodinja ni mogla pomolsti.

Pomoč za to je bila naslednja; kogar so sumili, da je krave zacompro, so mu z vrvi, kjer je sušil perilo, ukradli en kos in ga prinesli domov. Ta kos perila so potem raztrgali in ga dali na železno lopato, kjer je že cvrčalo oglje iz peči. Vse skupaj se je potem smodilo in kadilo. S to dimno lopato so šli v hlev in jo držali kravi pod vime, obenem pa izvajali zagovor. Tako so pregnali comper. Krave so se umirile in dale mleko (pripoved očitvidca, ki je kot otrok vse to naskrivaj opazoval).

Oglje je bilo v pomoč tudi, ko so bili zvorčeni otroci. Žareče koščke oglja so metali v lonec z vodo in če so le ti »fejst cvrčali« in potonili na dno, je bil to znak, da je otrok zvorčen. S to vodo so jih potem navzkriž mazali po čelu in govorili zagovor. Otroci so se pomirili in zaspali.

Za čaranje so ljudje uporabljali razne pripomočke iz narave in »črne bukve«, ki so prehajale iz roda v rod. Najbolj znana čarovniška knjiga je Kolomon žegen, poslovenjena okoli leta 1820 in je bila tiskana na Koroškem. Knjiga je zbirka molitev, rekov, ugovor in zagovorov, ki so jih lastniki skrbno varovali tudi pred družinskimi člani. Zbiralcem ljudskega gradiva je nekaj delov knjig uspelo spraviti v muzeje, kakšen original pa še ostaja pri ljudeh, ki znajo »kaj več, kot hruške peč«.

Comprnjaki so znali ravnati tudi vreme. Razganjati neurja in odpravljati točo. Posebna orodja in zagovore so usmerjali v nevihtno nebo in le posebej močnim je uspelo nemogoče (dober opis borbe čarovnice z nevihto najdemo v knjigi Žitkovske boginje). Čeprav je ta knjiga roman, jo je avtorica napisala na podlagi pričevanj in gradiva iz knjižnic in sodnih arhivov. Dogaja se na češkem podeželju, v vasi Žitkova. A tudi na Goričkem bi se lahko dogajala. Podobnosti je veliko, a pri nas je to obdobje še vedno zavito v temo molka.

Ta stara verovanja in copranja se današnji mladini zdijo čisto mimo pameti. Oni so vendar otroci atomske dobe in novih tehnologij. Niso sto let za leseno žlico, pravijo. In potem se jim zgodi nemogoče. Preizkusijo vsa mazila iz lekarne, da bi odpravili bradavice, pa nič. Potem jim stanka da nasvet o uporabi stare kosti in metanju čez ramo, in glej, bradavica čudežno izgine. To pa je »too much« zanje. Travma. Izgubljen so ...To ni njihov teren, ne njihov čas. Za konec še nasvet starejšim. Če se boste na novo leto zbudili s težko in bolečo glavo, vas ni zacompral stari zoprni sosed, ampak tisti kozarec vina, ki ste ga spili preveč.

Irena KALAMAR

ZA LEPŠE GORIČKO

Mladinski klub Tromejnik Trdkova

»Kako bo šele danes vroče! A si nismo mi za čistilno akcijo izbrali napačnega datuma?« je jamral Jakob in si vneto brisal znoj s čela.

»Pripogni se, poberi odpadek in ga daj v vrečo! Mar nisi vedel, da je to super telovadba za tvoje mišice, ki večino prostega časa preživijo za računalnikom?« ga je dražil Metod.

Fantje in dekleta iz mladinskega kluba Tromejnik Trdkova so se te vroče julijske sobote odločili udeležiti vseslovenske okoljevarstvene akcije, katere osnovni namen je bil v enem dnevu prečesati bližnjo in daljno okolico ter jo v največji možni meri osvoboditi smeti. Ker je bil njihov vodja, profesor Metod Kovač tudi malce avanturista, se je spomnil ideje, s pomočjo katere bi ta akcija postala zabavna in dinamična. Odločili so se, da se bodo s kolesi pripeljali na razne lokacije po vsej občini, poprijeli za vreče in počistili okolje, vmes pa odkrivali še neznane koticke narave. Mirjam je pristavila, da upa, da bodo vmes naleteli tudi na kakšno gozdno žival.

Prva lokacija, pred katero so začeli čistiti v družbi z vaščani, je bila osnovna šola. Od tam naprej naj bi se udeleženci akcije razdelili tako, da bi naj Metodova skupina poskrbela za območje nad osnovno šolo s pokopališčem in se nato odpravila pregledat gozdno območje.

»Če ljudje KMALU ne bomo spucali odpadkov pred svojimi pragovi, bomo v resnih težavah! Zadnjič sem poslušala naravovarstveno oddajo in ne morem faking verjet, kako velika je že ozonska luknja! Ko potapljači v Ljubljani najdejo star pomivalni stroj, si lahko samo misliš, kaj bi se dalo najti v reki Muri ali pa kateri od kraških jam...« se je repenčila Nuša.

»Ti jemlješ apokaliptične napovedi znanstvenikov preveč zares! Tako hudo že ne more biti...« je podvomil Gorazd, ki si je kot njen dečko jemal ekskluzivno pravico, da je stopal tik ob njej.

»Kaj da ne! Samo poglej tele odvržene kante, v katerih je olje za traktor...«

V relativno kratkem času so naleteli na lepo število plastičnih vrečk, gospodinjskih odpadkov in celo azbestnih plošč. Dekleta so imela pripravljene vreče za posamezne vrste odpadkov in sicer posebej za plastiko, embalažo, papir, steklo in ostale klumparijo. Ko so napolnili posamezne žaklje, so jih podali v roke Urošu, ki je bil edini od njih obleden v redarski jopič z odsevníkom, da je poklical voznika kombija, ki je po poti vestno nalagal vedno nove in nove vreče z odpadki.

Njihova naslednja lokacija, ob kateri so se ustavili in spregovorili nekaj izmenjujočih si besed z vaščani, je bila ob gasilskem domu in športnem centru v Doliču. Fantje so si spočili oči ob pogledu na postavno učiteljico telovadbe Vanjo, ki se je pridružila njihovi skupini po poti navkreber vse do vaškega zvonika v Doliču. Za tega jim je Metod že večkrat pripovedoval, da so ga postavili vaščani po drugi svetovni vojni in vanj namestili stari zvon, ki so ga pripeljali z Dolenjske. Spomenik danes sodi med etnološke spomenike.

Učiteljico telovadbe Vanjo je spremljala mularija z nižjih razredov osnovne šole. Nekateri so tekmovali v tem, kdo bo v čim krajšem času pobral več odpadkov, pri čemer so kričali in drug drugega dregali pod ramena. Vanja jih je opozorila, da ni bistvo v hitrosti pobiranja, saj to ni tekmovanje, ampak skrb za lepšo okolico.

»Moram priznati, da zares slabo poznam ta del Prekmurja! Narava je tukaj lepa, v bližini je tudi meja z Avstrijo in Madžarsko. Veliko ljudi s teh krajev dela v sosednji Avstriji,« je pripomnila Vanja.

»Če bi bila tukaj kakšna večja tovarna, ali pa da bi vsak posameznik lahko tukaj v Prekmurju našel zaposlitev, za katero se je dolga leta izobraževal, bi bil to raj na zemlji!« je bila malce skeptična Nuša.

»Jaz pa verjamem v svetlejšo prihodnost! Naša dolžnost pa je, da ohranimo Goričko tako kot je! Na Goričkem so se kmetje vselej ukvarjali s poljedelstvom in živinorejo in na tak način ohranjali raznolikost podeželja,« je navijal Uroš.

»Pozabljaš, da se dandanes kmetijske površine vse bolj zaraščajo in spreminjajo v gozd! Kdo pa se bo ukvarjal z oranjem njiv in krmljenjem krav, če dobiš v tovarni trikrat večjo plačo? Daj bodi malo realen!« ga je zavrnila Nuša.

»Rešitev je ekološko kmetijstvo in turizem, morda tudi vinarstvo in vrtičkarstvo! Na tak način bi imeli doma sveže pridelano mleko, sadje, sir, da ne govorim o raznih vrstah zelenjave...« je našteval Uroš.

»Zanimivo razmišljanje, mladenič!« ga je pohvalila učiteljica Vanja.

»Ko bi ti prva toča sklatila pridelek na njivi, bi te minil pogum, brez skrbi! Sploh pa, pri današnjih cenah za korožo, pšenico in ostale pridelke bi te kaj kmalu pričela boleti glava, mladenič... no, ni pa vse tako črno. Vsak dan bi bil na svežem zraku, imel bi družbo, če drugo ne, svoje živali...« je Metod Uroša skušal postaviti na realna tla.

»Če ne drugega, pa bi si kupil konje, ograbil svoje posestvo in otroke učil jahanja,« je sanjaril Uroš.

Prav nobeden mu danes ni uspel pokvariti dobre volje, ki mu ga je prineslo čiščenje okolja in druženje s svojimi najboljšimi prijatelji! To pa je danes tudi vredno svojega denarja...

Ko so pobrali vse odpadke, ki so jih videli na poti, so se vrnili pred gasilski dom, se poslovili od prijazne učiteljice Vanje in se s kolesi odpeljali naprej v Matjaševce.

Ko so že nekaj časa pobirali odpadke z obeh strani glavne asfaltne ceste, ki pelje skozi vas, so na njivi nasproti Totovega križa zagledali štorljo.

»Psst, bodimo tiho! Nikar je ne preženimo stran, saj nam prinaša srečo in dviguje rodnost!« je zašepetal Metod in dal prst na usta.

Nuša je urno pograbila mobilni telefon, nastavila na fotografiranje, stišala glas in posnela nekaj prizorčkov pred njimi pričarane idile.

»Samo da ne bom kdaj kasneje poslušal o tisočih vsehkih na tem vašem Instagramu ali Facebooku! Vsako stvar vam res ni treba dajati gor!« je Nuši v šali s kazalcem požugal Metod.

Štorlja se na srečo ni zmenila zanje, ampak je s svojim dolgim kljunom brskala za črvi.

»Zelo verjetno išče hrano za mladiče. Na Goričkem prebivata dve vrsti štorkelej, bela in črna. Ko sem se z avtom peljal domov iz službe, sem opazil, da ima spleteno gnezdo na električnem drogu v bližini kuzemske cerkve,« je šepnil Metod in opazoval krasotico prekmurske favne.

Dobre volje so se nastavili Nušinemu mobilnemu telefonu. Metod je cenil skupinske fotografije, saj so jih čez leta lepo zložene v albumih spominjale na preživete skupne trenutke, ki jih ni bilo tako zelo veliko.

V Trdkovi, kjer so zaključevali z okoljevarstveno akcijo, se jim je ponudila prilika, da v družbi traktorista Viljema, ki je s prikolico sproti nalagal vreče z odpadki, raziščejo gozdno učno pot, ki je vodila na Tromejnik. Nekateri so pustili kolesa pri gasilskem domu in se dali zapeljati s prikolico vse do ribnika. Manjša skupina kolesarjev se je od traktorja ločila pred lovsko opazovalnico in odšla preverit, če so morda kakšne smeti pri potoku Lukaj, na njivah in travnikih. Previdnost nikoli ni odveč!

»Glejte, medved gre!« je zakričal Metod in pokazal proti gozdu in sicer z namenom, da bi prestrašil dekleta.

»Norček, saj na Goričkem ni medvedov, volkov in risov!« je njegovo ukano pravočasno opazila Vita in se zasmejala.

»Saj ravno zato! Tako hitro hodite, da boste nemara še splašili kakšno lisico,« se je smejal tudi Metod.

»Morda bomo pa spotoma uspeli najti kakšno mošnjo cekinov, ki so jo Turki zakopali, ko so pred stoletji lazili in ropali po prekmurskih krajih,« se je šalil Uroš.

Na podlagi srednjeveških zapisov imen prekmurskih vasi je namreč Uroš spletel teorijo, da naj bi Trdkova dobila svoje ime po Turkih. Koliko je ta teorija slonela na realni podlagi, sicer ni vedel, za debato med prijatelji pa je bil to mikaven podatek!

Njegovi prijatelji, ki so pričeli pri ribniku, so temeljito prečesavali gozdno učno pot in naleteli na kupe odpadkov, največ je bilo odvržene plastike.

»Če bi se odpadki na črnem trgu prodajali po takšni ceni kot suho zlato, bi se sedaj vsi skupaj, ki smo tukaj in čistimo za grehi predhodnikov, lahko valjali v bogastvu,« je izračunal Jakob.

Smejali so se mu. Vsi prisotni razen Metoda, ki je ves zamišljen opazoval učno postajo z opisi vrst ptičev, sproti pritiskal na tipke in poslušal njihovo oglašanje.

»Glede na to, da nas je na planetu Zemlja že sedem milijard ljudi, ki za svoj obstoj posegamo globoko v življenjsko okolje flore in favne, krčimo pragozd, onesnažujemo okolje s plini in drugimi za okolje strupenimi snovmi, srčno upam, da bodo naši zanamci še lahko uživali v lepotah narave kot jo gledamo sedaj. V prihodnosti bo morda naš največji problem pitna voda! Goričko in z njo celotno Pomurje mora ostati oaza, kjer človek deluje v sožitju z okoljem!« je Metod strnil svoje misli.

»A si bo morda kdo od vas umival zobe s TOLE zobno ščetko?« jih je tedaj presenetil Urošev glas.

Pogledali so, kaj ima v rokah in se zgrozili. Uroš, Gorazd in Igor so odkrili zavrženo črno vrečo s pripomočki za osebno higieno kot so škarje za striženje nohtov, načeta zobna pasta, že uporabljeni kondomi...

»Vse bi bilo lepo in prav, če bi odpadki končali v smetnjaku, ne pa v gozdu kamor res ne sodijo v nobenem primeru!« je žalostno kimal traktorist Viljem, sicer upokojeni strojni ključavničar.

Po opravljeni čistilni akciji so jim pridni kuharji na klopeh pred gasilskim domom postregli z okusnim bogračem. Člani mladinskega kluba so se počutili izmučene, a bogatejše za novo izkušnjo. Zares lepo bi bilo, če bi se vsakdo od nas, preden se nameni zabrisati olupek od banane ali embalažo od pomarančnega soka po tleh, spomnil, koliko lahko prispeva k čistemu in zdravemu okolju samo s tem, da pospravi odpadke v koš!

Aleš ROPOŠA

ISLANDIJA

Islandija je s svojo naravno lepoto, odmaknjenostjo, umirjenim načinom življenja in ne prav običajnim podnebjem pravi magnet za turiste, ki si želijo ogledati eno najvarnejših držav na svetu. To je pritegnilo tudi nas, zato smo se odločili in malce raziskali državo.

Naša pot se je začela na zahodu države in se nadaljevala proti jugu, kjer smo tudi prvič prespali. Južni predeli države so sicer bolj poraščeni s travniki in posameznimi drevesi. Relief počasi prehaja iz ravnin v gorovje, ki se nadaljuje v ledenike, z ene strani dolge ravne ceste in hladno morje s plažo, z značilnim črnim peskom z druge strani.

Večna znamenitosti je, kot po celotni poti, ob cesti; to so slapovi, potoki in jezera. Vreme je avgusta na jugu Islandije podobno našemu sredi marca, s tem da postaja med pomikanjem proti severu-zahodu države vse bolj spremenljivo. Po dolgi poti smo prispeli do prvega vzpona, ki se je nadaljeval čez celotno pot do naslednjega večjega zaselka. Cesta, ki je bila prej asfaltirana, je hitro postala zavita, makadamska in je vodila v gorovje.

Sever države je prepleten z rekami in slapovi, ki se pri mestu izlivajo v morje. Mesta po celotni državi nimajo več kot 1000 prebivalcev; izjema so tri, ki jih imajo več

kot 20000, drugo pa so le manjši zaselki (4–5 hiš) in samotne kmetije.

Prav tako je na severu države veliko vulkanov, gejzirjev, jam in tektonskih razpok, ki se nadaljujejo proti zahodu, ti pa so posledica stikov evrazijske in severnoameriške tektonske plošče.

Na poti proti glavnemu mestu smo se ustavili še pri gejzirjih, katerih temperatura meri od 80 pa do 100 stopinj Celzija. Največji gejzir, ki je tudi najprepoznavnejša znamenitost Islandije, izbruhne vsakih 10 minut do višine 30 metrov.

Islandija pa se ne razlikuje od evropskih držav samo po drugačni pokrajini in podnebjju, ampak tudi v kulturi in kulinariki. Zanjso so značilne predvsem ribje jedi in jedi iz ovčjega ter govejega mesa. Je pa prehrana tam dosti dražja kot pa pri nas. Tam redko srečaš domačina, saj je država redko poseljena. Srečaš jih le v večjih mestih, drugo pa so večinoma turisti.

Kmalu zatem smo prispeli v Reykjavik, glavno mesto Islandije. Tako kot vsa večja mesta je tudi to zelo čisto in razvito mesto.

Mesto je znano po tem, da naj bi ga ustanovili Vikingi, temu pa je posvečen kip v zalivu. Tudi kip pred cerkvijo je posvečen Vikingom, posebej tistemu, ki je priplul na obalo Severne Amerike skoraj 500 let pred Kolumbom.

Islandija je ena od držav, kjer lahko vidimo, kakšno je življenje v območju odmaknenosti od mest, trgovin in ostalih prebivalcev. Dobiš občutek, da moraš vedno imeti vse pri roki, saj ne veš, kako daleč je do naslednjega mesta, kajti razdalje so dolge. Kljub dežju, megli in mrzlim večerom, pa bi se še enkrat odločila za potovanje tja, ker je država drugačna. Ker imamo pri nas drugačen način življenja, je za spremembo boljše potovati med drugačne ljudi in spoznati novo kulturo, da vidiš, kako živijo ljudje v drugih krajih po svetu.

Kaja KEREĆ

PRAGA, KULTURNA PRESTOLNICA EVROPE

Sobota, 11. 5. 2019

Češka prestolnica Praga me že več let navdušuje s svojo mogočno arhitekturo. Kot navdušen knjižni molj sem se že zgodaj navdušil nad nekoliko nerodnim, zlasti pa hudo domušnim vojakom Švejkom in njegovimi prigodami v prvi svetovni vojni, v študentskih letih pa nad pisateljem Franzem Kafko. Če k temu dodamo še znamenite češke risanke, ki sem jih kot otrok gledal po nedeljskem Živžavu, in češko pivo, ki menda slovi po dobrem okusu, je bilo slehernemu spremljevalcu mojega kozmosa jasno, da se bo ta želja slej ko prej morala uresničiti.

Priložnost za ekskurzijo v Prago se mi je ponudila dober mesec dni po diplomi. Vzdušje je bilo brezskrbno, termin odličen, kajti ekskurzija je bila organizirana v soboto in nedeljo.

V soboto zgodaj, še pred jutranjim svitom, smo potniki, turistična vodička Špela in dva šoferja z avtobusom turistične agencije krenili najprej proti avstrijski meji, se nekaj časa peljali skozi notranost avstrijske države, si imeli vmes priložnost (skozi okno avtobusa) ogledati številne vetrnice in se okrepčati s sendviči in čajem ali kavo na eni izmed bencinskih črpalk.

Okrog enajste ure dopoldan smo prispeli v češko prestolnico Prago in se najprej podali na krožno vožnjo po mestu. Ob pogledu na praško opero smo začutili prvi utrip mesta. Prišli smo v mesto stoterih stolpičev, ki leži ob reki Vltavi in šteje približno 1,2 milijona prebivalcev. Vaclavski trg (Vaclavske namesti) je znan kot pomembno zbirališče za vse najodmevnejše dogodke v sodobni češki zgodovini, kot primer lahko izpostavim Žametno revolucijo leta 1989. Na zgornjem delu trga je kip svetega Venčeslava, ki velja za češki državni simbol. Trg je danes komercialno središče mesta ter največje in hkrati najbolj obremenjeno nakupovalno središče Prage. Poznan je po art deco arkadami, trgovinah, secesijski arhitekturi, skritimi križnimi hodniki in vrtovi.

Ena večjih znamenitosti v Pragi je srednjeveška astronomska ura, katere posebnost je, da je tretja najstarejša astronomska ura na svetu in najstarejša, ki še vedno deluje. Ura je postavljena na južni steni Staromestne dvorane na Staromestnem trgu. Vsako polno luno odbijejo zvonovi, takrat se astronomska ura tudi odpre, mimo nje pa se sprehodijo apostoli. Vodička Špela nam je povedala za lokalno legendo, po kateri naj bi češki narod trpel, če bi bila ura zanemarjena. Takrat bo prenehala delovati, lik okostnjaka, ki naj bi predstavljal Smrt, pa naj bi pokimal z

glavo v potrditev le tega. Edino upanje naj bi predstavljal deček, rojen v novoletni noči, saj naj bi ta prekinil urok.

Karlov most se imenuje po kralju Karlu IV, ki ga je dal zgraditi v štirinajstem stoletju in povezuje staro praško mestno jedro z Malo strano. Prvotno je bil namenjen viteškim turnirjem, danes pa na njem stoji 75 kipov, ki so bili zgrajeni pod vplivom katoliške cerkve.

Sredi Staromestnega trga stoji spomenik Jana Husa, ki danes velja za enega najpomembnejših predhodnikov protestantske reformacije. Sam spomenik so postavili ob petstoti obletnici njegove smrti, leta 1915.

Med ogledi turističnih znamenitosti mesta je bil čas rezerviran tudi za pohajkovanje po mestu in nakupovanje. Med številnimi izložbami so prijateljico navdušile številne lutke, ki so kar pogosto posejane po čeških izložbah. Lahko sva izbirala med ročnimi lutkami, marionetami in velikimi stenski lutkami. Na koncu sva si privoščila vsak svojo. Ko sva se potikala po trgovinicah, sva se s prodajalci pogovarjala v nemščini. Na žalost nam je popoldne zagodel dež in nam malce premočil prtljago.

Okrog sedme ure zvečer smo se pridružili drugi skupini turistov na vožnji z ladjico po reki Vltavi. Na ladji nas je pričakala večerja. Čas med samo vožnjo sem izkoristil za sprehod po palubi in fotografiranje mostov, mimo katerih smo se peljali.

Po vožnji z ladjico smo se namestili v enem od praških hotelov. Najbolj vneti so imeli možnost ogleda nočne Prage in uživanja ob češkem pivu, a me je zmanjkalo kmalu po tem, ko sem se preoblekel v spalno srajco in se pokrnil z odejo.

Nedelja, 12. 5. 2019

Po prespani noči smo pospravili prtljago in se z avtobusom murskosoboškega potniškega prometa odpravili raziskovat mestne znamenitosti.

Po zajtrku smo si ogledali najlepši del Prage – srednjeveško mestno jedro, poimenovano Hradčani, ki zavzemajo

precejšen del okrožja praškega gradu, sicer enega najbolj znanih v Evropi. Sestavljajo ga pomembne zgodovinske in kulturne arhitekturne stvaritve, kot so Loreta z zakladnico, stolnica sv. Vida, Zlata uličica in praški grad, za katerega je poskrbel naš znani arhitekt Jože Plečnik. Navedel jih je po opisanem vrstnem redu in dodal nekaj zgodovinskih zanimivosti.

Najprej smo si ogledali Loreto, romarsko središče, ki ga sestavljajo klošter, cerkev Gospodovega rojstva, sveti dom in zvonik. Gradnja stavbe se je začela leta 1626, sveti dom pa je bil posvečen 25. marca 1631. Središče kompleksa je Časa Santa, sicer posnetek svetega doma v Nazaretu, ki naj bi ga angeli prinesli iz svete dežele in odložili v Loreto v Italiji. Zvonik Lorete je poznan po pritrkovanju, ki se od leta 1695 izvaja na tridesetih večjih in manjših zvonovih.

Stolnica sv. Vida je rimskokatoliška stolnica v Pragi in sedež praškega nadškofa. Je zgleden primer gotske arhitekture. Je najpomembnejša cerkev v državi na Praškem gradu. Kot zanimivost lahko izpostavim, da so v njej grobnice mnogih čeških kraljev in svetih rimskih cesarjev. Kompleks stolnice je v lasti češke vlade kot del praškega grajskega kompleksa.

V bližini gradu je več zanimivosti, med njimi tudi Zlata uličica (Zlata ulička), vrsta majhnih, barvitih trgovin, ki so bile najprej bivališča grajskih stražarjev. Za ogled je bilo treba odšteti dodatnih 25 \$.

Praški grad (Pražský hrad) je uradna rezidenca predsednika Češke republike. Vključuje gotsko stolnico svetega Vida, romansko baziliko svetega Jurija, samostan, več palač, vrtove in obrambne stolpe. V gradu je več muzejev, razstave pa so posvečene češki zgodovini.

Svoj vtis je v Pragi pustil tudi sloviti slovenski arhitekt Jože Plečnik, med drugim je zasnoval Cerkev Srca Jezusovega, za katero je našel navdih v starokrščanskih in antičnih vzorcih. V Prago je sicer Plečnik prišel z Dunaja že leta 1911 in si kot profesor arhitekture in oblikovanja v novem okolju kmalu pridobil

velik ugled. Predsednik novonastale Češkoslovaške republike, Masaryk, mu je zaupal obnovo praškega gradu. Sama obnova gradu je trajala petnajst let, v istem času je koncipiral tudi notranjo obnovo predsedniške rezidence – grad Lány, ki leži kakšnih petdeset kilometrov vzhodno od Prage. Žal Plečnikovo delo v obdobju njegovega delovanja ni minilo brez nasprotovanj, napadalnih zapisov v časopisih, pri tem so bili najglasnejši ljubosumni arhitekti in bojevita ženska združenja. Sredi obnove je Plečnik razočaran zapustil Prago in dela večinoma vodil na daljavo. V pismu kaplanu Alexandru Titlu, ki je gradnjo cerkve vodil, je celo naročil, naj ga nikoli več ne imenujejo kot ustvarjalca cerkve. Danes Jožeta Plečnika češka strokovna literatura uvršča med tri najpomembnejše arhitekta.

Ob dvanajstih smo si pogledali menjavo straže pred praškim gradom, ki se sicer odvija vsako uro pred glavnimi vrati.

Popoldne smo imeli prosti čas za kosilo in ogled znamenitosti. S prijateljico sva si privoščila hamburger v restavraciji McDonald`s. To naj zdaj ne bo reklama za hitro prehrano, a občasno se prileže tudi kaj mastnega. Ob tretji uri popoldne smo zaključili z ogledi mesta in se podali na dolgo pot proti domu. Sledili so vmesni postanki, v domovino smo prišli okrog enajste ure zvečer.

Ob zaključku dvodnevnega potovanja lahko sklenem, da sem zadovoljen z videnim. Všeč mi je bilo, da je bila ekskurzija razdeljena na dva dni in je bilo tako vmes dovolj časa, da smo si lahko privoščili raziskovanje znamenitosti.

Aleš ROPOŠA

NOVOROJENČKI

Jaz sem jaz odkar živim, čutim, mislim, jem in spim. Jaz imam svoje srce, mamo, očka in ime. Jaz ne bom nikoli ti. Vsak je to, kar se rodi.

Iskrene čestitke ob prejemu najdragocenejšega darila!

Liam Žohar, rojen 16. 10. 2019

Obstajajo deli srca, za katere človek niti ne ve, da jih ima, dokler ne začuti ljubezni do otroka.
(Anne Lamott)

Starša Melisa in Robert

Nikolaj Benko, rojen 22. 8. 2019

Nihče ne more vedeti, kaj pomeni življenje, kaj pomeni svet, kaj pomeni kar koli, dokler ne dobi otroka in ga vzljubi. Takrat se spremeni vse veselje in nič ne bo nikoli več tako, kot je bilo.

Starša Simona in Uroš

Ema Kerec, rojena 21. 4. 2019

“Si topla kot sonček, ki zjutraj me greje, si nežna kot metuljček, ko v naročje mi sedeš. Si kot kresnička, prelepa in svetla, z nasmehom igrivim, si moja princeska”.

Starša Nikita in Zlatko

Anabela Hüll, rojena 20. 5. 2019

»Nihče ne more vedeti, kaj pomeni življenje, kaj pomeni svet, kaj pomeni kar koli, dokler ne dobi otroka in ga vzljubi. Takrat se spremeni vse veselje in nič ne bo nikoli več tako, kot je bilo.« (Lafcadio Hearn)

Starša Tjaša in Blaž

Brin Flisar, rojen 1. 6. 2019

»Praviš, da sem tvoj zaklad. Mama, ali zaklad kaj dela? Ali zgodaj vstaja? Ali uboga? Ali je dovolj, če te imam rad? Mama, jaz sem tvoja sreča. Ali sreča molči? Ali nikoli ne joče? Ali se kdaj zlaže? Je dovolj, če so moja lica rdeča? Tvoje srce sem. Oh, mama, to je najlažje: Srce samo bije, še v spanju bije zate. Pa saj to dobro veš sama.« (Neža Maurer)

Starša Tadeja in Dejan z bratcem Reyem

Brina Benko, rojena 2. 11. 2019

»Kjer se življenje začne in ljubezen nikoli ne konča.«

Starša Anita in Peter

Noah Gjergjek, rojen 16. 7. 2019

Obstajajo deli srca, za katere človek niti ne ve, da jih ima, dokler ne začuti ljubezni do svojega otroka.

Starša Nina in Goran

Aljaž Bokan, rojen 28. 7. 2019

28. 07. 2019 smo iz tri postali štiri peresna detelja. Na svet je prišel mali Aljaž, na katerega sta bratec Anže in ati Simon zelo ponosna, mami Marjeta pa še bolj, ker skupaj imata rojstni dan.

Družina je kot pisan travnik. Vsaka roža na njem je enkratna in vsaka diši čisto drugače. Njegova lepota pa je v tem, da vsi cvetovi rastejo skupaj.

Starša Marjetka in Simon

Elina Lovenjak, rojena 25. 9. 2019

»Nežne ročice prstkov deset, našobljene ustnice jasen pogled to za mamico, očka in sestrico ves je svet.«

Ponosna mamica Lidija, očka Zlatko in sestrica Katja

Občina Kuzma

**Mir v duši,
ljubezen v srcu,
zdravje v telesu.**

**Blagoslovljen in miren božič ter uspešno leto 2020
vam želijo župan Občine Kuzma Jožef Škalič,
občinski svet in uprava.**

*Vesele božične praznike in
srečno ter
pošno varnih korakov
leto 2020
vam želi
Planinsko društvo
Goričko Tromeja*

*Vesele božične praznike in obilo
vsega,
samo dobrega,
v leto 2020!*

Društvo upokojencev Kuzma

Naj Vam vsem božični čas, čas
miru, razveseli srce, leto 2020 pa
Vas z veseljem, srečo in ljubeznijo
obdari!

Člani PGD KUZMA

ABD – DIMNIKARSTVO MURSKA SOBOTA d.o.o.

Trstenjakova ulica 2a, 9000 Murska Sobota
 tel.: +386 (0) 2 535 13 10, mob.: + 386 (0) 70 269 516
 brezplačna telefonska številka: **080 50 40**
 ✉ abd@dimnikar.si
 🌐 <http://www.dimnikar.si>

**VAŠ STROKOVNJAK ZA POŽARNO VARNOST,
ENERGIJO IN OKOLJE!**

Smo specializirano podjetje za izvajanje dimnikarskih storitev in se ponašamo z več kot 25 letnimi izkušnjami. Za vas opravljamo:

- čiščenje in pregledovanje kurilnih ter dimnovodnih naprav, prezračevalnih ter rekuperacijskih sistemov,
- čiščenje in dezinfekcija kuhinjskih nap, konvektorjev ter klimatskih naprav,
- odstranjevanje katranskih oblog (mehansko, kemično ali z izžiganjem),
- kemično čiščenje in protikorozijska zaščita kurilnih naprav,
- meritve emisij dimnih plinov iz kurilnih naprav.

Zakaj izbrati nas?

- Storitve izvajamo kvalitetno in učinkovito.
- Storitve izvajamo po konkurenčnih cenah.
- Zaračunavamo samo opravljene storitve.
- Imamo bogate izkušnje in strokovno usposobljen kader.
- Naše stranke imajo zagotovljeno brezplačno strokovno svetovanje.
- Našim strankam priporočamo strokovne izvajalce za montažo, servis, sanacijo ...
- Imamo zagotovljeno dežurstvo v času praznikov in dopustov ter nadomeščanje v času bolniške.
- Zavedamo se svojega poslanstva in vemo, da le pravilno vgrajene in očiščene naprave delujejo brezhibno.

PAKET KURILKO:

pregled in čiščenje peči (tekoče gorivo), dimnega kanala, dimnika, iztočnice in meritve emisij dimnih plinov

PAKET ŠPARAT:

čiščenje štedilnika ali kamina, dimnega kanala, dimnika in iztočnice

PAKET ROR:

čiščenje dimnika, iztočnice

PAKET MERILKO:

pregled in meritve emisij dimnih plinov (plin) in obdelovanje evidence

**IN ŠE MNOGO
DRUGIH PAKETOV ...**

Prepričani smo, da smo pravi naslov za izvedbo dimnikarskih storitev in da boste zadovoljni z našimi storitvami. Naš prvi cilj je zadovoljen in varen uporabnik. Pokličite nas in z veseljem se bomo odzvali.

**ŽELIMO VAM MIRNE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO TER VARNO V LETU 2020!**

**Pogrebne storitve in oprema
Vzdrževanje zelenic in pokopališč**

Vladimir Hozjan s.p.

GSM: 041 712 586

Šulinci 87a, 9203 Petrovci

tel.: 02 556 90 46, fax: 02 556 90 47

E-mail: hozjan.vladimir@siol.net

V NAJTEŽJIH TRENUKI NAS LAHKO POKLIČETE IN VSO POTREBNO POGREBNO OPREMO SI LAHKO OGLEDATE IN IZBERETE V SKLADIŠČU IN V PISARNI V ŠULINCIH 87A.

NA ZALOGI IMAMO NAJBOLJ KVALITETO OPREMO PO ZELO UGODNIH CENAH.

- Izvajamo kompletno pogrebno in pokopališko službo 24 ur dnevno
- Imamo organizirano dežurno službo
- Svetujemo pri ureditvi pogrebnine in posmrtnine
- Minimalno doplačilo za kompletno opremo in storitev
- Prevoz pokojnikov iz tujine in v tujino, uredimo kompletno dokumentacijo
- Kompletno pogrebno moštvo
- Plačilo na več obrokov ali odlok
- Brezplačni prevoz opreme na dom in brezplačni prevoz pokojnika od doma do vežice
- Uredimo vse potrebno za kremiranje in pokop žare

POGREBNE STORITVE
OPREMA
VZDRŽEVANJE
POKOPALIŠČ IN ZELENIC

ALEKSANDRA VUČKIČ BANFI, s.p.

Veščica 17, 9000 M. Sobota
Tel.: ++386 2/534-80-60, Fax: 02/525-11-70
www.pogrebnistvobanfi-sp.si
e-mail: pogrebnistvo.banfi@siol.net

**V TEŽKIH TRENUTKIH VAM SVETUJEMO IN
POSKRIBIMO ZA CELOTNO ORGANIZACIJO
IN IZVEDBO POGREBA PO KONKURENČIH
CENAH.**

**24 UR NA DAN:
02/534 80 60, 041 681 515**

2019

AAA

Platinasta odličnost

**ALEKSANDRA VUČKIČ
BANFI S.P.**

Matična št.: 1905961
Bisnode d.o.o. / 10.7.2019

Cenjene stranke, hvala vam za priložnost in zaupanje.

Že 30 let se veselimo vsakega dne z vami!

TRGOVSKO PODJETJE
GORIČANKA LAMAR
Trakova d.o.o. www.goricanka.si

Ker domača pokrajina nimamo le v imenu, ampak predvsem v srcu.

Srečno 2020!

Želimo vam blagoslovljene
božične in novoletne praznike
ter ponosno praznovanje
dneva samostojnosti in enotnosti.

Novo leto naj zaznamujejo
zdravje, sreča in zadovoljstvo.
Vse dobro v letu 2020!

OO NSI KUZMA

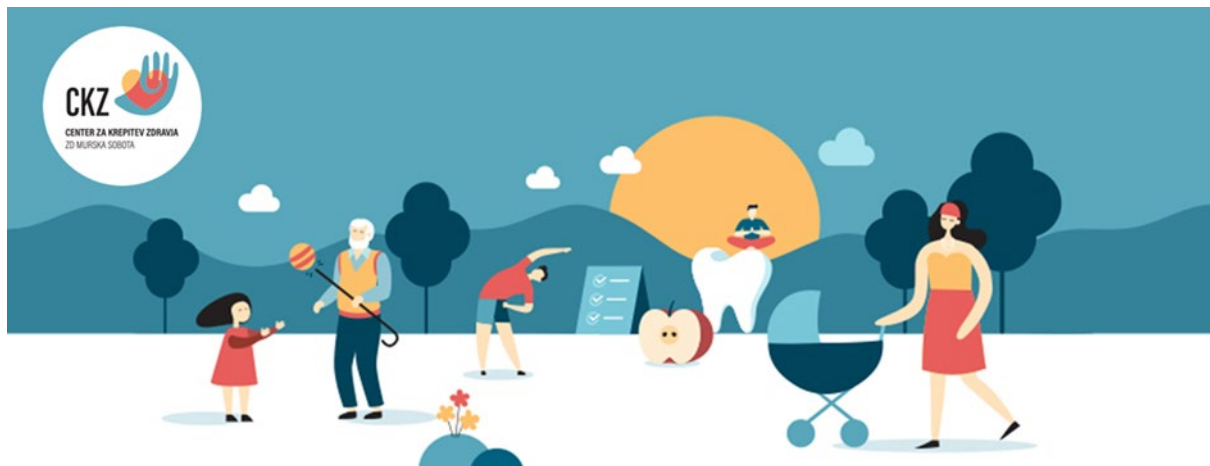
N.Si

N A G R A D N A K R I Ž A N K A

						SREČNO 2020	IPSILO	IRENA KISILAK	ORGAN VOHA	AM. BIOLOG IN NOBEL (1993)
						ŽENSKI PRINCIP KIT. FILOZOF				PHILIP
							PTIČ PEVEC			
							TAT			
						TRETJA NEZNANKA		SANDRA HRIBAR MAŠČ. TKIVO		
						Murska Sobota			B(A)LA	
									IVAN MINATTI	
SODOB. KELTOV										
RUSKA JUHA										
AVTOR: LIDIJA HUBER	ZAČETEK GESLA	NADALJEVANJE GESLA	AVTO. OZNAKA NEMČIJE	ZDR. USTANOVA		ŽVEPLO	BESEDA V NEM. PRIIMKIH	MORSKI RAK ZANOS		
DEL KONJ. OPREME					februar					
					OSTER GLAS					RDEČE SADJE
SANDI DALTON			PETRA ZORE			ŽENSKO IME				
			HITRA POŠTA			PELOP. REKA				
GOSP. DEJAVNOST									ZNAME-NJE	
									EVROPIJ	
MOŠKO IME							NIKALNICA			VELIKA ŽABA
							GIB TRUPA			AMARANT
SLOV. ANSAMBEL								ZAJEDAVEC		osebni dohodek
								VELENJ. ŽUPAN		KIP
GRŠKA ČRKA			AVTO. OZNAKA KRŠKO			LIZA MINELLI			GOSTI DIM	
						JED IZ KROMP.			TANTAL	
11. ČRKA abecede		HOKEJ. ZUPANČIČ	α		PESNIŠTVO					
			SRBSKI ČASOPIS		denar v ROMUN					SRBOHRVAŠ. ČRKA
IME MARIJINE MATERE				DRAMA. ANTON LANG LEA						ĐŽ
AM. DRAMA. ARTHUR										
KONEC GESLA →										
										

Geslo nagradne križanke pošljite na dopisnici do 31.01.2020 na naslov Občina Kuzma, Kuzma 60 c, 9263 Kuzma. Sponzor križanke, podjetje Saubermacher Komunala, podarja tri nagrade v vrednosti po 20 eur. Dobitniki nagrad bodo obveščeni po pošti do 15.02.2020. Veliko zabave, znanja in sreče pri žrebanju vam želimo!

Pravilno geslo nagradne križanke iz 47. številke Naših novin se glasi: MLEČNI IZDELKI. Prispelo je 5 odgovorov, nagrade kmetije Zavec pa so prejeli: Erika Zrim iz Kuzme, Karel Majc iz M. Sobote in Erin Kuhar iz Skakovec.

Center za krepitev zdravja ZD Murska Sobota

Kaj lahko sami storite za svoje zdravje?

Nekdaj je veljalo, da zdravstvene ustanove obiščemo šele tedaj, ko zbolimo in ko potrebujemo zdravljenje. Danes to več ne drži. Sodobna medicina v ospredje vse bolj postavlja preventivo. Zdrav življenjski stil, ozaveščenost glede škodljivih ravnanj in odkrivanje morebitnih obolenj v zgodnjih fazah, ko je stopnja ozdravljivosti visoka, je dokazano cenejše in manj boleče od kurative.

Eden od ključnih ponudnikov BREZPLAČNIH PREVENTIVNIH PROGRAMOV ZA KREPITEV ZDRAVJA v Pomurski regiji je Center za krepitev zdravja ZD Murska Sobota.

»V Centru za krepitev zdravja izvajamo preventivne delavnice in svetovanja za krepitev zdravja za prebivalce vseh 12 občin, ki jih ZD Murska Sobota pokriva. Ker se želimo čim bolj približati ljudem, veliko delujemo na terenu. Letos smo poleg enote v Murski Soboti vzpostavili še enoto na Cankovi in v Rogašovcih«, pove Sandra Gaber Flegar, vodja CKZ MS.

Kaj ponujajo občanom?

Odraslim, ki želijo poskrbeti za svoje zdravje in dobro počutje, so namenjene TEMELJNE DELAVNICE in SKUPINSKA SVETOVANJA S PODROČJA ZDRAVEGA ŽIVLJENJSKEGA SLOGA, PREHRANE, DOBREGA POČUTJA IN GIBANJA. Gre za krajša srečanja, na katerih obnovite in nadgradite svoje znanje ter pridobite praktične nasvete.

Če vas bolj mika GIBANJE, se udeležite testa hoje na 2 km, s katerim boste preverili svojo kondicijo. Ali pa se pridružite brezplačni vadbi, ki jo izvajajo na različnih lokacijah.

Na voljo so tudi poglobljene, dlje trajajoče delavnice za vse, ki bi radi SHUJŠALI, SE ODVADILI KAJENJA ALI DRUGIH ŠKODLJIVIH NAVAD IN TVEGANIH VEDENJ.

Vas zanima? Delavnice in programi so podrobno opisani na spletni strani <https://ckz.zd-ms.si> in na www.facebook.com/ckz.murska.sobota.

Dodatne informacije:

1. CKZ ZD Murska Sobota, Grajska ulica 24, 9000 Murska Sobota
m 041 396 413 / 041 396 382 / 030 641 514
t (02) 534 13 94
e ckz@zd-ms.si

2. CKZ enota Cankova, Cankova 65, 9261 Cankova
m 041 644 908
t (02) 540 90 23
e ckz.cankova@zd-ms.si

3. CKZ enota Rogašovci, Rogašovci 14/b, 9262 Rogašovci
m 041 644 918
t (02) 621 36 74
e ckz.rogasovci@zd-ms.si

Vzpostavitev Centra za krepitev zdravja kot samostojne enote zdravstvenega doma je ključni del projekta "Nadgradnja in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu in lokalni skupnosti", ki ga je pridobil ZD Murska Sobota. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.